

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Oululaisten turvallisuuden tunteeseen vaikuttavien tekijöiden kartoitus

---

Lesonen, Eero

2012 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Oululaisten turvallisuuden tunteeseen vaikuttavien tekijöiden kartoitus

Lesonen Eero
Turvallisuusala
Opinnäytetyö
Tammikuu, 2012

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Taustaa.....	6
1.2	Työn tavoitteet.....	6
1.3	Oulun kaupunki.....	7
1.4	Turvallisuuden tunne.....	8
2	Tutkimusstrategia.....	11
2.1	Tutkimusongelma ja kysymykset.....	12
2.2	Tutkimuksen rajaukset.....	12
2.3	Keskeiset käsitteet.....	12
2.4	Tutkimusmenetelmät.....	13
2.4.1	Kirjallisuuskatsaus.....	13
2.4.2	Sähköinen kysely.....	14
3	Turvallisuuskysely.....	14
3.1	Toteutus.....	15
3.2	Aineiston analysointi.....	16
3.3	Luotettavuus.....	16
3.4	Tulokset.....	17
3.4.1	Taustatiedot.....	17
3.4.2	Turvallisuuden kokeminen.....	19
3.4.3	Paikallinen turvallisuussuunnittelu.....	24
3.4.4	Vastaajan pyrkimykset parantaa turvallisuutta.....	28
3.4.5	Asuinalueen turvallisuuden parantaminen.....	30
3.4.6	Yhteinen toiminta turvallisuuden parantamiseksi.....	32
3.4.7	Vapaa sana.....	34
3.4.8	Yhteenvedo kyselyn tuloksista.....	36
4	Kehitysehdotukset.....	37
5	Yhteenvedo.....	39
	Lähteet.....	41
	Kuviot.....	43
	Liitteet.....	44

Eero Lesonen

Oululaisten turvallisuuden tunteeseen vaikuttavien tekijöiden kartoitus

Vuosi 2012 Sivumäärä 51

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa oululaisten turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia tekijöitä sekä turvallisuuskyselystä saatuihin tuloksiin pohjautuen esittää kehittämisehdotuksia oululaisten turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi.

Tässä opinnäytetyössä aineiston keruuseen on käytetty sähköistä kyselyä ja kirjallisuuskatsausta. Tärkeimmäksi tutkimusmenetelmäksi valikoitui kyselyn tulosten analysointi. Turvallisuuskysely toteutettiin marraskuussa 2011. Kysely toteutettiin kolmatta kertaa samansisältöisenä, aiemmat kerrat ovat olleet vuosina 2008 ja 2010. Vastauksia saatiin 1026 kappaletta.

Tulosten analysoinnissa käytetyiksi menetelmiksi valitsin aineiston rakennetta kuvaavat tunnusluvut, ristiintaulukoinnin ja sisällönanalyysin avointen kysymysten osalta. Aineiston analysoinnissa on käytetty IBM SPSS- statistics analysointiohjelmaa, johon kyselystä saatu raakadata syötettiin. Kaavioiden ulkoasua muokattaessa on hyödynnetty osaltaan myös Microsoft Excel - taulukkolaskentaohjelmaa.

Tulosten mukaan turvattomuuden kokeminen vastaajien keskuudessa on vähentynyt selvästi aiempiin kyselyihin verrattuna. Suurimmaksi turvattomuutta aiheuttaneeksi tekijäksi nousi katuväkivalta. Turvattomuutta kokeneet vastaajat ratkaisivat tilanteen yleensä poistumalla tilanteesta ja jakamalla kokemuksen puolison tai ystävän kanssa. Vastaajat pitivät tärkeänä, että Ouluun laaditaan turvallisuussuunnitelma ja haluavat saada siitä tietoa. Eniten huolestumista vastaajissa herätti ihmisten välinpitämättömyys, lapsiin liittyvät tekijät, nuorison syrjäytyminen ja kadulla tapahtuva väkivalta. Positiivisena asiana tuloksista nousi vastaajien selvästi lisääntynyt halukkuus osallistua turvallisuutta edistäviin toimenpiteisiin.

Tärkeimmiksi kehitystarpeiksi kyselyn tuloksiin pohjautuen nousi esille turvallisuustietoisuuden lisääminen, liikenneturvallisuus, katuvalaistus, poliisin näkyvyyden lisääminen, vartioringit sekä lapset ja nuoret. Kehitysehdotuksissa turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi esitettiin asukkaiden ja viranomaisten välisen turvallisuusyhteistyön laajentamista ja tiivistämistä sekä turvallisuustyöstä tiedottamisen lisäämistä uusien keinoin ja menetelmin.

Asiasanat: Turvallisuus, turvallisuuden tunne, yksilön kokema turvallisuus, subjektiivinen turvallisuus, paikallinen turvallisuussuunnittelu

Eero Lesonen

Survey of factors affecting the sense of security of people in the Oulu region

Year	2012	Pages	51
------	------	-------	----

The purpose of this thesis is to survey the factors affecting the sense of security of people living in the Oulu region. This thesis also presents some development suggestions to strengthen the above mentioned sense of security. These suggestions are based on the results obtained from a web-based security survey.

A web-based survey and a literature review have been used to collect material for this thesis. Analyzing the results of the survey was selected as the key research method. The security survey was conducted in November of 2011. The survey was carried out for the third time with the same content; previously it had been conducted in 2008 and in 2010. This time 1026 responses were given.

I chose statistics best describing the structure of the collected material, cross-tabulation and content analysis of open questions to be the methods for analyzing the results. The material was analyzed by using IBM SPSS statistical analysis program, to which raw data from the web survey was fed. The Microsoft Excel spreadsheet program was also used to edit the appearance of certain charts.

The results suggest that experiencing insecurity has decreased significantly among the respondents compared to the previous surveys. The biggest factor causing insecurity was street violence. Respondents who had experienced insecurity usually responded to the situation by leaving it and sharing the experience afterwards with a friend or a spouse. Respondents found it to be important that a safety plan is drawn up in Oulu and that they receive sufficient information about it. The factors causing most concern in the respondents were other people's indifference, factors related to children, social exclusion of youth and street violence. As a positive outcome arose an increased willingness among respondents to participate in measures enhancing security.

Based on the results of the survey, raising safety awareness, traffic safety, lack of lighting, lack of police visibility, lack of neighborhood watches and factors concerning children and young people were the matters that respondents felt were the most important and needed to be developed further. At the end of the thesis some development suggestions are given, which state that to strengthen the residents' sense of security, the cooperation between residents and authorities should be expanded and intensified. Also communicating news about safety work should be increased through the use of new methods and techniques.

Keywords: Safety, security, sense of security, subjective security, local security planning

1 Johdanto

Yksilön näkökulmasta turvallisuudessa on lopulta kyse siitä, ettei hänen terveyttä tai fyysistä turvallisuutta uhata (Niemelä & Lahikainen 2000, 26). Opinnäytetyössä pyritään kartoittamaan oululaisten turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia tekijöitä ja esittämään kehitysehdotuksia turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi. Yksilön kokemaa turvallisuutta ja turvallisuuden tarpeita on tutkittu paljon. 2000-luvun aikana yksilön kokemaa turvallisuutta on tutkittu yhä enemmän myös osana paikallista turvallisuussuunnittelua.

Opinnäytetyö on Oulun turvallisuusyhteistyöryhmän tilaama ja se on tehty yhteistyössä Oulun kaupungin riskienhallintapäällikön ja Oulun turvallisuusyhteistyöryhmän päällikön sekä Oulun kaupungin viestinnän kanssa. Oulu on vuoden 2013 kuntaliitoksen jälkeen asukasluvulla mitattuna Suomen viidenneksi suurin kaupunki. Oulussa asukkaiden turvallisuuden tunnetta on mitattu osana turvallisuuskyselyä.

Perustuslain (1999/731) 7 § mukaan jokaisella on oikeus koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Tämä opinnäytetyö pyrkii osaltaan vahvistamaan yksilön kokemaa turvallisuutta eli turvallisuuden tunnetta. Yksilön kokemaa turvallisuutta kartoittaessa tai mitattaessa on huomiotava, että kaikilla yksilöillä on oma määritelmänsä turvallisuuden tunteelle. Samassa tilanteessa olevista yksilöistä osa voi kokea olonsa turvalliseksi samanaikaisesti toisten kokiessa turvattomuutta. (Kauppinen 1997, 73.)

1.1 Taustaa

Opinnäytetyöprosessi lähti liikkeelle syyskuussa 2011 sovittuani Oulun kaupungin riskienhallintapäällikön kanssa opinnäytetyön tekemisestä Oulun kaupunkilaisille suunnatun turvallisuuskyselyn yhteydessä. Opinnäytetyöni ohjaajaksi työelämän puolelta tuli Oulun kaupungin riskienhallintapäällikkö ja Oulun Poliisista turvallisuusyhteistyöryhmän päällikkö.

Aluksi toimeksiantajan toiveena oli ainoastaan vuoden 2011 turvallisuuskyselyn analysointi ja vertaaminen vuoden 2008 kyselyyn. Opinnäytetyöni ohjaajan kanssa käymieni keskustelun perusteella työtä päätettiin laajentaa vastaamaan paremmin opinnäytetyön vaatimuksia. Laajennukset tarkoittivat kyselyn analysoinnin ja vertailujen perusteella tehtäviä kehitysehdotuksia, jotka kohdistetaan kansalaisten kokeman turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi.

1.2 Työn tavoitteet

Opinnäytetyöni tavoitteena on tunnistaa Oulun kaupungin asukkaiden turvallisuuden tunnetta heikentävistä tekijöistä merkittävimmät ja löytää keinoja niiden parantamiseksi siten, että

turvallisuuden tunne voimistuisi. Työni tavoitteet vastaavat Laurean opinnäytetyöohjeessa esille tulleita vaatimuksia, joiden mukaan opinnäytetyön tehneen opiskelijan tulee osata kehittää työelämää tutkimuksellisin menetelmin sekä kyetä tuottamaan uusia ratkaisuja (Laurea 2008, 3-4). Opinnäytetyössäni pyrin tutkimuksellisia menetelmiä hyödyntäen kehittämään oululaisten turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia tekijöitä siten, että turvallisuuden tunne vahvistuisi.

Työni lähtökohtana on kansalaisten kokema turvallisuus ja sen kehittäminen. Tavoitteiden asettamiseen vaikuttivat toimeksiantajan toiveet lopputuotoksesta, ammattikorkeakoulun opinnäytetyön laajuuteen ja vaatimukseen liittyvät tekijät sekä omat mielenkiinnon kohteeni. Tavoitteet laajuuteen ja työn sisältöön asetettuani pohdin mitä menetelmiä käyttäen minun olisi mahdollista päästä tavoitteisiini itseäni ja toimeksiantajaani tyydyttävällä tavalla.

1.3 Oulun kaupunki

Opinnäytetyön toimintaympäristönä on niin sanotun ”Uuden Oulun asukkaat” ja työn tilaajana Oulun kaupunki. Uudella Oululla tarkoitetaan 1.1.2013 perustettavaa uutta kuntaa, joka käsittää nykyiset Haukiputaan, Kiimingin, Oulun, Oulunsalon ja Yli-lin kunnat (Oulun kaupunki 2011). Uusi Oulu tulee syntyessään olemaan asukasluvulla mitattuna Suomen viidenneksi suurin kaupunki. Uuteen Ouluun liitettävien kuntien yhteenlaskettu asukasluku oli toukokuussa 2011 noin 185 000. Muodostettavan uuden kunnan asukkaista noin 140 000 tulee Oulusta, vajaa 20 000 Haukiputaalta, noin 13 000 Kiimingistä, vajaat 10 000 Oulunsalosta ja reilut 2 000 Yli-listä. Pinta-alaltaan suurimpia liittyjiä uudessa kunnassa ovat Oulu ja Yli-li. (Oulun kaupunki 2011b.)

Oulun strategisista päämääristä ensimmäiseksi on listattu ”Oulu on turvallinen ja maineeltaan Suomen paras kaupunki” (Kontsas & Rissanen 2009, 9). Oulun kaupungissa turvallisuustavoitteet on siis otettu huomioon keskeisesti jo strategiaa laadittaessa. Turvallisuustilanteeltaan Oulu on sijoittunut vuosina 2003-2009 tehdyissä kansallisissa turvallisuustutkimuksissa samoille sijoille muiden suurten kaupunkien kanssa. Kyselyissä mitattiin muun muassa viimeisen kolmen vuoden aikana rikoksen uhreiksi joutuneiden osuutta sekä uskallusta liikkua asuinalueellaan/ kaupungin keskustassa yksin. (Suominen 2009.) Kansallisen turvallisuustutkimuksen kysymyksenasettelu ja tulosten raportointi on kuitenkin toteutettu eri tavoin kuin tässä opinnäytetyössä esitettävät kyselyt, joten niiden vertaaminen suoraan luotettavalla tavalla ei ole mahdollista.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa on määritelty pidemmän aikavälin tavoitteeksi vuoteen 2015 mennessä: Suomesta Euroopan turvallisin maa. Suomen turvallisuus perustuu hyvin toimivaan julkiseen sektoriin, jonka toimet painottuvat ennalta estävään työhön. Tavoitteisiin

pääsemiseksi vaaditaan tiivistä eri viranomaisten, sidosryhmien ja yksityisen sektorin yhteistyötä, sillä varmistetaan laadukkaat ja odotuksia vastaavat sisäisen turvallisuuden palvelut. (Sisäasiainministeriö 2007, 4-5.) Yhdeksi tärkeimmistä toimenpiteistä määriteltiin seudullisten ja paikallisten turvallisuussuunnitelmien kehittämistyö. Turvallisuustyön on tarkoitus sisältää ratkaisumallit kaikkiin keskeisiin turvallisuusongelmiin. Ratkaisumalleja ovat syrjäytymisen ehkäisy, rikostorjunta, liikenneturvallisuus, onnettomuuksien ehkäisy ja häiriökäyttäytymisen torjunta. (Sisäasiainministeriö 2007, 17.)

Oulun paikallisessa turvallisuussuunnittelussa on nostettu lähtökohdaksi kaupunkilaisten turvallisuuden parantaminen arjen turvallisuuteen vaikuttamalla. Kaupungin tekemässä ympäristöanalyysissä on pyritty painottamaan tekijöitä, joiden vaikutus oululaisten arjessa kokemaan turvallisuuteen olisi suurin. (Kontsas & Rissanen 2009, 7.) Näihin tavoitteisiin pohjautuvat myös vuosina 2008, 2010 ja nyt osana tätä opinnäytetyötä tehdyt turvallisuuskyselyt.

Oulun turvallisuussuunnitelmaan on valikoitunut viisi painopistealuetta. Eri painopistealueisiin liittyvissä turvallisuusasioissa on työskennellyt sen alan asiantuntijoista kootut työryhmät, joita on koordinoitu Oulun turvallisuusyhteistyöryhmän johdon toimesta. Painopistealueita ovat perhe- ja lähisuhdeväkivalta, lasten ja nuorten kasvun tukeminen sekä syrjäytymisen ehkäisy, katuturvallisuuden ja viihtyvyyden parantaminen, kotitapaturmat sekä turvallisuuskulttuurin kehittäminen. (Kontsas & Rissanen 2009, 7.) Turvallisuuskyselyissä on mitattu eri kysymyksiä kaikkia edellä mainittuja painopistealueita ja tällä keinoin saatu asukkaiden tuntemuksia näihin asioihin liittyen. Suunnitelman painopistealueita tarkasteltaessa huomioitaviksi näkökulmiksi on Oulun turvallisuussuunnitelmassa nostettu: monikulttuurisuus, uhrin asema, väestön ikääntyminen, päihteiden käytön- ja väkivallan lisääntyminen, rakennetun ympäristön suunnittelu ja seurannan järjestäminen. (Kontsas & Rissanen 2009, 21.)

Oulun turvallisuussuunnitteluun on keskeisesti osallistunut turvallisuusyhteistyöryhmä, johon on kuulunut edustajia julkiselta (esim. poliisi, pelastuslaitos, nuorisoasiankeskus, syyttäjän virasto, tekninen keskus ja kriminaalihuoltolaitos) ja yksityiseltä sektorilta (esim. yksityisen turvallisuus- ja vakuutusalan yhtiöistä). Eri painopistealueiden työryhmien kokoonpanot on koottu omien alueidensa asiantuntijoista. (Kontsas & Rissanen 2009, 11-13.) Oulun turvallisuussuunnitelman pohjaksi tehty ympäristöanalyysi perustuu neljään eri lähteeseen: nykytilan kartoitukseen, rikostorjuntaohjelman seurantaraporttiin, kansalliseen turvallisuustutkimukseen ja sisäisen turvallisuuden ohjelmaan. (Kontsas & Rissanen 2009, 16-20.)

1.4 Turvallisuuden tunne

”Jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen.” Perustuslain 7 § (1999/731)

Tässä luvussa tarkastellaan ensinnäkin turvallisuuden käsitteitä. Käsitteitä tarkastellessa painotetaan turvallisuuden merkitystä ennen kaikkea yksilön näkökulmasta. Yksilön kokemus turvallisuus korostuu opinnäytetyössäni ja näin ollen työn teoriaosuudessa keskitytään lähes yksinomaan siihen. Yksilön turvallisuuteen tarpeena syvennyttään Maslowin tarvehierarkian kautta.

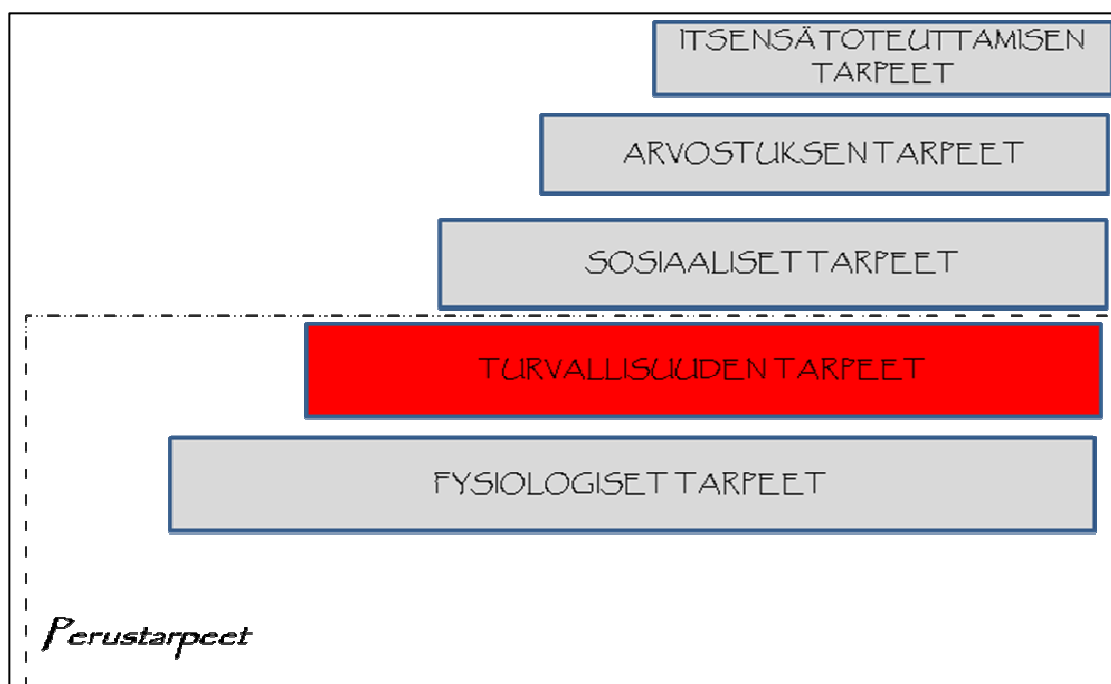
Turvallisuuden ja yhtäläisyyden turvattomuuden käsitteillä voidaan tarkoittaa ulkoista eli objektiivista tai koettua turvallisuutta eli subjektiivista. Turvallisuus voi tarkoittaa myös ulkoisen ja koetun turvallisuuden välistä suhdetta. (Niemelä & Lahikainen 2000, 21.) Tässä opinnäytetyössä keskitytään koettuun eli subjektiiviseen turvallisuuteen yksilön näkökulmasta, joka vastaa merkitykseltään turvallisuuden tunnetta. Yksilön näkökulmasta turvattomuuden kokemus on psykologinen ja se ilmenee esimerkiksi pelkoina sekä huolestuneisuutena. Turvallisuus on tunnetilana inhimillinen peruspyrkimys ja turvattomuus taas vastaavasti tila tai olosuhde, jossa tätä peruspyrkimystä ei voida saavuttaa. Yksilön turvallisuutta on käsitelty tarpeena, inhimillisenä ja sosiaalisena arvona sekä modernina ihmisoikeutena. Perusoikeustyöryhmä li säsi vuonna 1982 ihmisen oikeuksiin muun muassa turvallisen- ja viihtyisän asuin ympäristön sekä asumisen ja asuin ympäristön laadun, joiden takaamiseen tämäkin opinnäytetyö osaltaan tähtää. (Niemelä & Lahikainen, 2000, 22-23.) Yksilön näkökulmasta turvallisuudessa on lopulta kyse siitä, ettei heidän terveyttänsä ja fyysistä turvallisuuttaan uhata. (Niemelä & Lahikainen 2000, 26.)

Tässä opinnäytetyössä Maslowin tarvehierarkian esittäminen turvallisuuden tunteen yhteydessä on mielestäni perusteltua sen tunnettavuuden vuoksi sekä erityisesti siitä syystä, että turvallisuuden merkitys on tarvehierarkiassa varsin suuressa roolissa muodostaen fysiologisten tarpeiden kanssa hierarkian kivijalan. Opinnäytetyöni tavoitteena on osaltaan mahdollistaa oululaisten turvallisuuden tarpeiden tyydytys, joten yhden tunnetuimman motivaatioteorian lyhyt esittely työn yhteydessä on varsin perusteltua.

Tarveteoreettisen käsityksen mukaan ihmisen motivaatiota virittää tyydyttymätön tarve. Teorian mukaan ihminen voi hyvin, mikäli hänellä on mahdollisuus tyydyttää sekä aineelliset ja henkiset tarpeensa. (Niemelä & Lahikainen 2000, 22.) Tarvehierarkiassa ihmisen tarpeet on jaettu karkeasti viiteen portaaseen alhaalta ylöspäin, kahden alimman portaan ollessa perustarpeita. Maslowin mukaan useimmat yksilöt pyrkivät aina korkeammalle tarvetasolle, jolle nouseminen ei kuitenkaan ole mahdollista ennen kuin alemman portaan tarve on tyydytetty.

Tarvehierarkian yhteydessä huomioon otettavaa on kuitenkin, että kaikilla yksilöillä on oma käsityksensä perustarpeista ja vaikka yksilö kokee tarpeiden olevan täytettyjä, sillä ei välttämättä ole suurtakaan tekemistä todellisuuden kanssa (Kauppinen 1997, 73). Toinen merkittä-

vä seikka tarvehierarkiassa on se, että osalla yksilöistä elämänmittainen matka ei riitä ylemmien portaiden saavuttamiseen. Esimerkiksi nälänhädän ja levottomuuksien keskellä asuvan elämä saattaa kulua motivaation ollessa kohdistuneena pelkästään fysiologisten ja turvallisuuden tarpeiden tyydyttämiseen.

Kuvio 1: Maslowin tarvehierarkia (Maslow 1997, 15-22.)

Maslowin tarvehierarkian pohjalla ensimmäisenä portaana on fysiologiset tarpeet, joihin kuuluvat esimerkiksi riittävä ravinto. Mikäli ihminen on jo ylemmällä portaalla ja hänelle tulee esimerkiksi nälkä, palaa hän fysiologisten tarpeiden tasolle kunnes nälkä on tyydytetty ennen kuin kykenee palaamaan takaisin ylemmille tasoille. Tarvehierarkiaa käsitellessä on kuitenkin syytä muistaa, että fysiologiset tarpeet eivät katoa vaikka yksilön motiivit olisivatkin ylemmillä tasoilla. Fysiologiset tarpeet muodostavat pohjan kaikelle käyttäytymiselle ja jos jokin fysiologinen tarve kuten nälkä, jano tai lämpö on tyydyttämättömänä, palaa ihmisen päähuomio siihen lähes välittömästi. Fysiologiset tarpeet alimpana portaana erottuu muista tarvehierarkian portaista siten, että olipa yksilö millä ylemmistä portaista tahansa täytyy hänen melko usein palata alimmalle portaalle tyydyttämään fysiologisia tarpeitaan. Tarpeiden tyydyttämisen jälkeen hän voi palata suoraan ylemmille tasoille. (Maslow 1997, 15-18.)

Toisena portaana tarvehierarkiassa on turvallisuuden tarpeet, jonka tyydyttämiseksi myös tämä opinnäytetyö osaltaan pyrkii tavoitteenaan vahvistaa oululaisten turvallisuuden tunnetta. Yksilö motivoituu turvallisuuden tarpeiden tyydyttämiseen sen jälkeen kun fysiologiset tarpeet on tyydytetty. Turvallisuuden tarpeiden portaalle kuuluvat muun muassa auktoriteettien tarve, laki, järjestys, vapaus pelosta, pysyvät rakenteet ja vakaus. (Maslow 1997, 18.)

Niemelän ja Lahikaisen (2000) mukaan turvallisuuden tarve ilmenee ensinnäkin suojautumisena ja puolustautumisena ulkoisia vaaroja vastaan ja toisena järjestyksen ja jatkuvuuden tarpeena. Kolmanneksi turvallisuuden tarpeet ilmenevät yksilön tarpeena henkiseen tasapainoon.

Sosiaalisilla tarpeilla tarkoitetaan tiivistettynä yksilön tarvetta tulla osaksi suurempaa joukkoa tai ystäväyhtymistä. Sosiaaliset tarpeiden tyydytys mahdollistaa tietynlaisen sosiaalisen turvaverkon syntyminen, joka omalta osaltaan vaikuttaa myös turvallisuuden tunteeseen. Sosiaalisten tarpeiden ollessa tyydytettynä yksilö pyrkii seuraavalla portaalla hankkimaan hyväksyntää ja arvostusta ryhmältään. Esimerkiksi työyhteisössä arvostuksen tarpeiden tyydyttäminen voi tarkoittaa vaikkapa esimiesasemaan pyrkimistä tai haastavimpien tehtävien pariin hakeutumista. Tarvehierarkian viides ja ylin porras on itsensä toteuttamisen tarpeet, joihin yksilön motivaatio siirtyy kun kaikkien alempien portaiden tarpeet on tyydytetty. Itsensä toteuttamisen tarpeita tyydytettäessä toimintaa ohjaava motivaatio ei ole muiden hyväksynnän tai arvostuksen hakeminen vaan ennemminkin omien vahvuuksien ohjaaminen henkilökohtaisten intohimojen tai haaveiden toteuttamiseen. Itsensä toteuttamisessa kohteet vaihtelevat laajalti ihmisen yksilöllisten vahvuuksien mukaan. (Maslow 1997, 20-22.) Kuten edellä olevasta voidaan huomata vaikuttavat kaikki tarvehierarkian portaavat osaltaan myös yksilön kokemaan turvallisuuteen.

2 Tutkimusstrategia

Tutkimus on määrätietoista toimintaa tiedon tuottamiseksi. Osana tutkimusprosessia laaditaan tutkimusstrategia. Tutkimusstrategiaa laadittaessa tulee ratkaista, millaista tutkimusta ollaan tekemässä. Onko kyseessä kuvaileva tutkimus vai esimerkiksi kausaalinen tutkimus. Tärkeimpiä osia tutkimusstrategiaa on päättää miten tutkimus tehdään, millä keinoin saavutetaan asetetut tavoitteet. Tässä kohtaa tarkoituksenmukaista on päättää muun muassa: aika-tila, tutkimuksen suorittaja, tehdäänkö kokonais- vai otantatutkimus, otantamenetelmä, otoskoko ja aineiston keräystapa. (Holopainen & Pulkkinen 2008, 18-19.)

Tutkimustoiminta voidaan jakaa empiiriseen ja teoreettiseen tutkimukseen. Teoreettisessa tutkimuksessa käytetään hyväksi pelkästään jo olemassa olevaa tietoa. Empiirinen tutkimus perustuu teoreettisen tutkimuksen pohjalta luotuihin tai kehitettyihin menetelmiin. Opinnäytetyöni on empiirinen tutkimus. Empiirinen tutkimus voidaan edelleen jakaa kvantitatiiviseen eli määrälliseen ja kvalitatiiviseen eli laadulliseen tutkimukseen. Tämä opinnäytetyö on kvantitatiivinen. (Heikkilä 2008, 13.)

2.1 Tutkimusongelma ja kysymykset

Opinnäytetyöni tutkimusongelma on, mitkä tekijät vaikuttavat oululaisten turvallisuuden tunteeseen. Alaongelma on, miten oululaisten turvallisuuden tunnetta voitaisiin vahvistaa. Opinnäytetyöni tutkimuskysymyksiä ovat ”mitkä tekijät heikentävät kansalaisten kokemaa turvallisuuden tunnetta” sekä ”miten niihin voitaisiin puuttua siten, että turvallisuuden tunne vahvistuisi”.

Tutkimusprosessin alkuvaiheissa on syytä miettiä ja asettaa tutkimusongelma sekä tutkimuskysymys. Tutkimusongelmien ja kysymysten määrä tulee rajata siten, että niihin on mahdollista vastata tutkimukseen käytettävien resurssien puitteissa. Tutkimusongelman asettaminen ja muotoileminen voi osoittautua lopulta vaikeammaksi kuin niiden ratkaiseminen. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkimusongelmien asettaminen on yleensä olennaisempaa ja luontevampaa kuin kvalitatiivisessa tutkimuksessa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 121-122.)

Opinnäytetyöni ollessa kvantitatiivinen tutkimus, on myös tutkimusongelman ja kysymysten asettaminen tärkeässä roolissa. Tutkimukselle mietitään ja asetetaan ensimmäiseksi pääongelma, josta on johdettavissa alaongelmat. Ongelmien asettamisen jälkeen tulee miettiä millaisilla tutkimuskysymyksillä saadaan vastaukset ongelmille. (Hirsjärvi ym. 2008, 122.)

2.2 Tutkimuksen rajaukset

Opinnäytetyön aihe on rajattu koskemaan ainoastaan Oulun kaupunkia, muita kansalaisille tehtyjä turvallisuuskyselyjä käytetään ainoastaan Oulun tilanteen vertaamiseen muihin kaupunkeihin. Lisäksi opinnäytetyön tavoitteissa on rajattu kyselyjen pohjalta tehtävien kehitysehdotusten määrä yhdestä kolmeen. Kehitysehdotusten määrällisellä rajauksella haluan varmistua siihen, että voin perehtyä niihin syvällisemmin ja ehdotuksista tulisi sekä laadukkaita että käyttökelpoisia.

2.3 Keskeiset käsitteet

Opinnäytetyön keskeiset käsitteet on johdettu työn aiheesta. Turvallisuus, turvallisuuden tunne, yksilön kokema turvallisuus ja paikallinen turvallisuussuunnittelu voidaan ilman määrittelyä ymmärtää eri tavalla kuin tässä työssä on tarkoitettu. Turvallisuuden ja yhtäläillä turvattomuuden käsitteillä voidaan tarkoittaa ulkoista eli objektiivista tai koettua turvallisuutta eli subjektiivista. Turvallisuus voi tarkoittaa myös ulkoisen ja koetun turvallisuuden välistä suhdetta. (Niemelä & Lahikainen 2000, 21.)

Turvallisuuden tunne ja yksilön kokema turvallisuus tarkoittavat tässä työssä hyvin samankaltaisia asioita. Turvallisuuden tunteella tarkoitetaan yksilön kokemaa turvallisuutta eli subjektiivista turvallisuutta, kokeeko yksilö olonsa turvalliseksi. Yksilön kokemaa turvallisuutta mittaessa on syytä huomioida, että sillä ei välttämättä ole suoraa yhteyttä toimintaympäristön turvallisuuteen eli objektiiviseen turvallisuuteen. Yksilön näkökulmasta turvattomuuden kokemus on psykologinen ja se ilmenee esimerkiksi pelkoina sekä huolestuneisuutena. (Niemelä & Lahikainen 2000, 22.)

Paikallisella turvallisuussuunnittelulla tarkoitetaan toimia ennalta ehkäisevän turvallisuustyön lisäämiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Paikallisessa turvallisuussuunnittelussa pyritään lisäämään moniammatillisuutta eri alojen asiantuntijoiden yhteistyön kautta. Paikallisella turvallisuussuunnittelulla ohjataan turvallisuustyötä. (Sisäasiainministeriö 2006, 9-10.)

2.4 Tutkimusmenetelmät

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tyypillisiä tutkimusmenetelmiä ja aineistonkeruutapoja ovat kysely, strukturoidut haastattelut, systemaattinen havainnointi sekä kokeelliset tutkimukset (Heikkilä 2008, 13). Tässä opinnäytetyössä aineiston keruuseen on käytetty sähköistä kyselyä ja kirjallisuuskatsausta. Tärkeimmäksi tutkimusmenetelmäksi valikoitui aiheen huomioon ottaen luonnollisesti kysely tai tarkennettuna tulosten analysointi. Tässä yhteydessä kyse on nimenomaan tulosten analysoinnista ja raportoinnista, koska kyselyn suunnittelu ja tekninen toteutus on tehty toimeksiantajan toimesta eikä minulla ollut mahdollisuutta vaikuttaa kyselyn sisältöön kuin yhden lisäkysymyksen verran. Toisaalta kyselyn merkitys menetelmänä korostuu opinnäytetyön aiheen ollessa kansalaisten turvallisuuskäsityksiin pohjautuen toimenpite-ehtotusten laatiminen turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi.

Sähköisen kyselyn lisäksi toisena menetelmänä on käytetty kirjallisuuskatsausta. Kirjallisuuskatsausta on käytetty lähinnä teoreettista viitekehystä muodostettaessa. Menetelmää käyttäessä olen pyrkinyt löytämään ajankohtaista, luotettavaa ja riittävän monipuolista kirjallisuutta.

2.4.1 Kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyön ensivaiheessa olen käyttänyt kirjallisuuskatsausta. Laadukasta teoretietoa kyselyn tekemiseen, toteutukseen ja vastausten analysointiin löytyy runsaasti. Turvallisuuskyselyjen raporteissa laadukkaiden lähteiden löytäminen onkin ollut haastavampaa. Turvallisuuskyselyjä on tehty paljon ja monentasoisia. Julkaistujen kyselyiden eritasoisuus onkin asettanut haasteita lähdemateriaalin valintaan.

2.4.2 Sähköinen kysely

Kysely tunnetaan survey- tutkimuksen keskeisenä menetelmänä. Survey tarkoittaa kyselyn, havainnoinnin tai haastattelun muotoja, joissa kohdehenkilöt muodostavat otoksen tai näytteen perusjoukosta. Kerätty aineisto käsitellään yleensä kvantitatiivisesti. Kyselytutkimuksen eduiksi voidaan lukea se, että laajan tutkimusaineiston kerääminen on mahdollista ja toteutettavissa suhteellisen vähäisin resurssein esimerkiksi haastatteluihin verrattuna. Kyselytutkimuksen haittoina pidetään yleisesti aineiston pinnallisuutta ja tutkimusten teoreettista vaatimattomuutta. Muina haittoina pidetään esimerkiksi sitä, että ei voida varmistua vastaajien vakavaa suhtautumista kyselyyn, eikä saada varmuutta annettujen vastausvaihtoehtojen onnistumisesta vastaajien näkökulmasta. (Hirsjärvi ym. 2008, 190.)

Kyselyn muotoja ovat esimerkiksi posti- ja verkkokysely sekä kontrolloitu kysely. Tässä opinäytetyössä on käytetty sähköistä kyselylomaketta, johon vastaaminen on ollut mahdollista verkossa. Kyselyssä on käytetty satunnaisotantaa, jota kutsutaan myös umpimähkäiseksi otannaksi. (Hirsjärvi ym. 2008, 193.) Vastaajia ei ole valittu etukäteen, vaan kaikilla on ollut mahdollisuus vastata kyselyyn Oulun kaupungin verkkosivujen kautta. Kyselyn lähetekirjeessä on kerrottu, että kysely on suunnattu ”Uuden Oulun asukkaille”. Tällä tavoin pyritään siihen, että muualla kuin ”Uudessa Oulussa” asuvat eivät vastaisi kyselyyn. Täyttä varmuutta vastaajien asuinkunnasta ei kuitenkaan tällä toteutuksella saada.

3 Turvallisuuskysely

Turvallisuuskysely uuden Oulun asukkaille toteutettiin marraskuussa 2011. Kyselyyn oli mahdollisuus vastata Oulun kaupungin verkkosivuilla 1.-14.11.2011. Kysely toteutettiin kolmatta kertaa samansisältöisenä, aiemmat kerrat ovat olleet vuosina 2008 ja 2010. Tämänkertaisessa kyselyssä vastaajilla oli ensimmäistä kertaa mahdollisuus vastata halutessaan englanniksi, aiemmin kysely on toteutettu pelkästään suomeksi. Englanninkielisen kyselyn tarkoituksena oli saada aiempaa enemmän vastauksia myös maahanmuuttajilta, kyselyn taustatietoja koskevaan osioon lisättiin myös vastaajien synnyinmaata koskeva kysymys.

Oulun kaupungin turvallisuuskyselyjen aiheena on paikallinen turvallisuussuunnittelu. Paikallinen turvallisuussuunnittelun tavoitteena on lisätä ja kehittää ennalta ehkäisevää työtä. Turvallisuussuunnittelun tarkoituksena on ohjata, tukea ja ylläpitää yhteistyötä turvallisuuden alueella. Turvallisuuskyselyiden toteutuksesta on vastannut vuosina 2008 ja 2010 Oulun kaupungin turvallisuustyöryhmä, joihin nyt tehdyn kyselyn tuloksia verrataan. (Rissanen & Jurmu, 2008, 3.)

Oulun turvallisuustyöryhmän nimeämät tavoitteet tehdyille kyselyille ovat ”turvallisuussuunnittelu tulee nähdä kanavana, jota kautta asukkaat saavat tietoa paikallisesta turvallisuustilanteesta ja voivat esittää näkemyksiään asioista” sekä ”turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen ylläpitäminen vaatii aiempaa laajempaa lähestymistapaa nykyisessä monimutkaisessa ja kansainvälisessä maailmassa” (Rissanen & Jurmu 2008, 3). Turvallisuustyöryhmän tavoitteiden pohjalta on avointen kysymysten vastauksia tuotu esiin sekä aihealueittain että osittain suorien lainauksien keinoin.

Vertailussa mukana olevista turvallisuuskyselyistä vanhempi toteutettiin marraskuussa 2008 Oulun kaupungin verkkosivujen kautta. Kaikille halukkaille järjestettiin myös mahdollisuus vastata kyselyyn eri kaupunginosien asukastuvilla, joissa on mahdollisuus maksuttomaan Internetin käyttöön. Kyselyyn vastasi kahden viikon vastausajan aikana 408 ihmistä, joista kaikki eivät vastanneet jokaiseen kysymykseen. Vastausmäärät eri kysymyksiin vaihtelivat 268 ja 368 vastaajan välillä. (Rissanen & Jurmu, 4.) Edellinen turvallisuuskysely toteutettiin vuonna 2010 samoin menetelmin kuin kaksi vuotta aiemmin tehty kysely. Kyselyyn vastasi 457 ihmistä, vastausmäärät eri kysymyksiin vaihtelivat 200 ja 394 vastauksen välillä. (Kontsas & Rissanen 2010.)

3.1 Toteutus

Kysely toteutettiin ZEF- arviointikoneella ja kyselyssä oli vastaajia kokonaisuudessaan 1026. ZEF- arviointikone antaa mahdollisuuden tulostaa kyselyraportit suoraan esitettäväksi (Zef 2008). tätä mahdollisuutta ei kuitenkaan käytetty kyselyn analysoinnin ja tulosten esittämisen kanssa, koska tällöin ei olisi ollut mahdollisuutta vertailla tuloksia halutussa laajuudessa aiempiin kyselyihin. Vastausten analysointi suoritettiin IBM SPSS Statistics- tietojen analysointiohjelmalla. Joidenkin kuvioiden ulkoasua on muokattu Excel- taulukkolaskentaohjelmalla.

Kyselylomakkeen kysymykset on jaettu viiteen osa-alueeseen: taustatiedot, turvallisuuden kokeminen, mielipiteet paikallisesta turvallisuussuunnittelusta, vastaajan pyrkimykset parantaa turvallisuutta sekä vastaajan terveiset Oulun turvallisuustyöryhmälle (vapaa sana). Kyselyssä käytettiin monivalinta-, jana- ja avoimia kysymyksiä. Suurin osa kysymyksistä oli monivalintakysymyksiä, joissa vastaajalla oli mahdollisuus valita hänen vastaustaan parhaiten kuvaava vaihtoehto.

Kyselyssä oli ensimmäistä kertaa mukana janakysymyksiä, joissa käytettiin Osgoodin asteikkoa. Kysymyksissä vastaaja pystyi vapaasti asettamaan vastauksensa asteikolle, janan päihin oli laitettu vastakkaiset adjektiivit (esim. En lainkaan huolestunut - erittäin huolestunut), joihin vastaaja peilasi mielipidettään. (Heikkilä 2008, 54.) Lisäksi asteikolla oli apuviivat asteikon 1-5 mukaisesti. ZEF- arviointikone pisteyttää janakysymysten vastaukset asteikolla 0-

260, aiempiin kyselyihin tehtävän vertailun vuoksi janakysymysten vastaukset muutettiin asteikolle 1-5. Kyselyn vastausten analysoinnissa on pyritty huomioimaan edellä mainittujen toimenpiteiden mahdolliset vaikutukset kokonaistuloksiin. Aiemmissa kyselyissä vastaavat kysymykset oli toteutettu viisiportaisella Likertin asteikolla (Heikkilä 2008, 53), jossa vaihtoehdot olivat esimerkiksi 1 en lainkaan huolestunut, 2 jossain määrin huolestunut, 3 ei samaa eikä eri mieltä, 4 jossain määrin huolestunut ja 5 erittäin huolestunut.

3.2 Aineiston analysointi

Analysointimenetelmiksi valikoituivat aineiston rakennetta kuvaavat tunnusluvut, ristiintaulukointi ja sisällönanalyysi avointen kysymysten osalta. Aineiston analysoinnissa on käytetty IBM SPSS- statistics analysointiohjelmaa, johon kyselystä saatu raakadata syötettiin. SPSS- ohjelmalla tehdyissä ristiintaulukoinneissa selvitetään kahden muuttujan välistä yhteyttä (Heikkilä 2008, 148).

Ristiintaulukoinnissa muuttujat esitetään yhdessä taulukossa siten, että toinen muuttujista sijoittuu sarakkeille ja toinen riveille (Heikkilä 2008, 210). Kyselyraportissa ristiintaulukoinneista on esitetty vastaajan sukupuolen ja turvattomuuden kokemisen välinen yhteys sekä vastaajan iän ja turvattomuuden kokemisen välinen yhteys. Muita ristiintaulukointeja ei ole niiden suuresta määrästä johtuen katsottu järkeväksi mahduttaa kyselyraporttiin, vaan ne on esitetty liitteinä (Liitteet 1 - 4).

3.3 Luotettavuus

Tämän kyselyn luotettavuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi vastaajien lukumäärä, vastaajien yksilöinti ja todentaminen, vastaajien ikä- ja sukupuolijakauma, kyselylomakkeen onnistuminen sekä kyselyn aihe. Vastaajia oli yhteensä noin tuhat, määrä ei ole absoluuttisesti suuri, mutta erityisesti aiempiin vastaaviin kyselyihin verrattuna kuitenkin suhteellisen kattava otos.

Vastaajien yksilöintiä tai todentamista ei verkkokyselyn yhteydessä tehty. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että teoriassa sama vastaaja on voinut täyttää kyselyn useaan kertaan ja vastaukset ovat rekisteröityneet erillisinä. Vastaajien ikäjakauma on pitkälti yhteneväinen Uuden Oulun asukkaiden ikäjakauman kanssa, mikä nostaa kyselyn luotettavuutta. Toisaalta alle 18-vuotiaat ja yli 64-vuotiaat ovat todelliseen määräänsä nähden kyselyssä aliedustettuina, mikä osaltaan voi heikentää luotettavuutta. Naiset olivat vastaajajoukossa jonkin verran yliedustettuina, mikä voi vääristää kyselyn tuloksia. Tehdyissä ristiintaulukoinneissa ilmeni turvattomuuden kokemiseen liittyen eroja siitä riippuen, oliko vastaaja mies vai nainen.

Kyselylomakkeen kysymysten muotoilussa ja asettelussa oli palautteesta päätellen onnistuttu hyvin. Kuitenkin osa kysymyksistä oli ehkä liian pitkiä ja vaikeaselkoisia, mikä on voinut johtaa väärinymmärryksiin tai vastaamatta jättämiseen. Kyselyn tarkoituksena oli mitata subjektiivista turvallisuutta, mikä on hyvin yksilöllinen aihe. Kyselyn luotettavuuden tarkempi mittaaminen olisi mahdollista esimerkiksi vertailemalla kyselyn tuloksia toteutuneisiin tilastoihin. Tällä tavoin voitaisiin vertailla yhteyttä koetun turvallisuuden ja todellisuudessa tapahtuneen välillä.

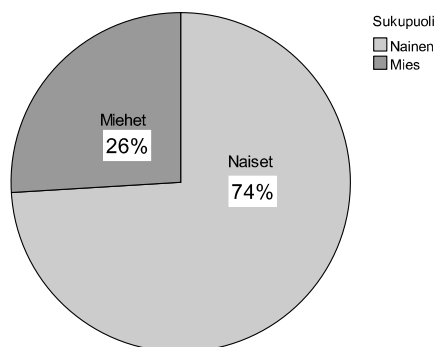
3.4 Tulokset

Tässä osiossa käydään läpi kyselyssä saadut vastaukset sekä niistä johdetut tulokset. Kyselyn tuloksissa esitettävillä prosenttiluvuilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti vastaajien osuutta. Niiden kysymysten osalta, joissa vastaajalla on ollut mahdollisuus valita useita vaihtoehtoja kuvaavat tulokset valintojen prosenttimäärää. Näin ollen kaikkien valintojen yhteenlasketuksi prosenttimääräksi tulee 100 %. Toinen vaihtoehto olisi ollut kuvata tulokset prosenttia vastanneista, jolloin vastaajien valitessa lukuisia vaihtoehtoja olisi kokonaisprosenttiluku noussut yli sadan. Ensin kuvattuun vaihtoehtoon päädyttiin sen vuoksi, että vertailtavien kyselyiden tulokset oli analysoitu siten.

Turvallisuuskyselyn raportoinnissa on haluttu korostaa vastaajien avoimia vastauksia. Tästä syystä avoimet kysymykset on ryhmitelty ja niitä on tuotu valikoiden suorina lainauksina kyselyraporttiin. Avointen kysymysten suorat lainaukset on erotettu raportin muusta tekstistä kursorivoinnilla.

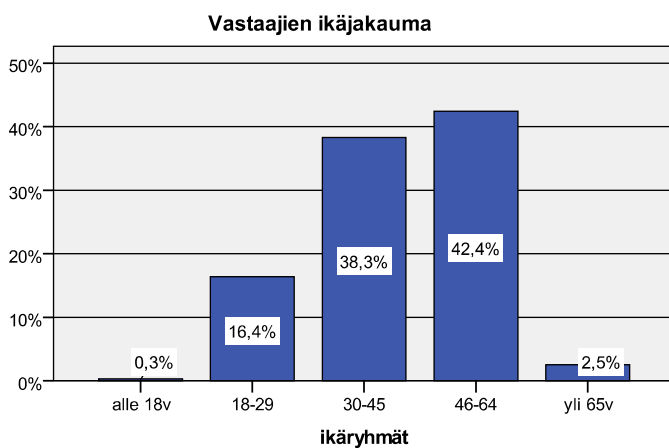
3.4.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastasi yhteensä 1026 ihmistä, mikä on yli kaksinkertainen määrä verrattuna vuosien 2008 ja 2010 kyselyihin. Kyselyyn vastanneista muualla kuin Suomessa syntyneitä oli 69 ihmistä, näistä suurin osa ilmoitti synnyinmaakseen Ruotsin. Kaikki vastaajat eivät ole vastanneet jokaiseen kysymykseen, mistä johtuen kaikissa kysymyksissä vastaajien kokonaismäärät eivät ole samoja. Vastausmäärät vaihtelivat kysymyksissä 397 ja 1023 välillä, lukuun ottamatta avoimia kysymyksiä, joissa vastausmäärät olivat merkittävästi pienemmät.

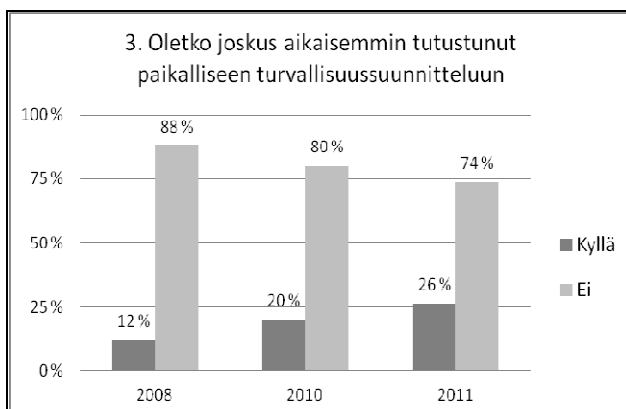
Kuvio 2: Vastaajien sukupuolijakauma

Kyselyyn vastanneista lähes 3/4 osaa oli naisia. Vastaajien painottumisella naisiin saattaa olla merkitystä kyselyn tuloksiin, sillä naiset tuntevat olonsa selvästi miehiä useammin turvattomaksi, mikä voi olla syynä naisten aktiivisempaan vastaamiseen. Vuosien 2008 ja 2010 turvallisuuskyselyihin verrattuna naisten osuus miehiin verrattuna on kasvanut jonkin verran. Vuonna 2008 noin 2/3 vastaajista oli naisia ja v. 2010 naisten osuus oli 52 %.

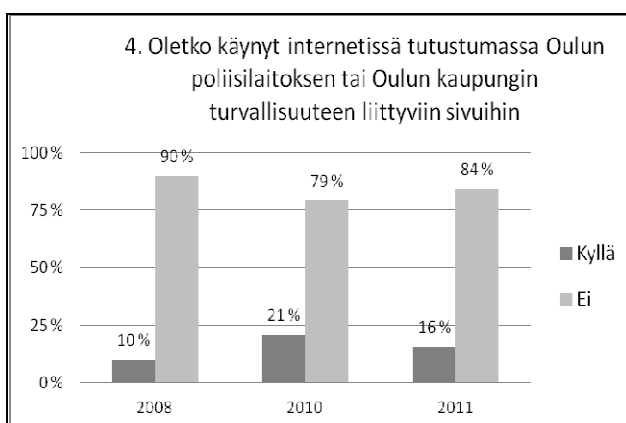

Kuvio 3: Vastaajien ikäjakauma

Vastaajien suurimmiksi ikäryhmiä muodostuivat 46-64 (42,4 %) ja 30-45 (38,3 %) -vuotiaiden ryhmät. Reilut 16 % vastaajista kuului 18-29 -vuotiaiden ryhmään. Alle 18-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden osuus vastauksista jäi suhteellisen vähäiseksi. Ikäjakauma on melko samankaltainen aiemmin toteutettujen kyselyiden kanssa, tosin 30-64 -vuotiaiden prosentuaalinen osuus vastaajista on jonkin verran lisääntynyt.

Kuvio 4: Vastaajien tietoisuus paikallisesta turvallisuussuunnittelusta

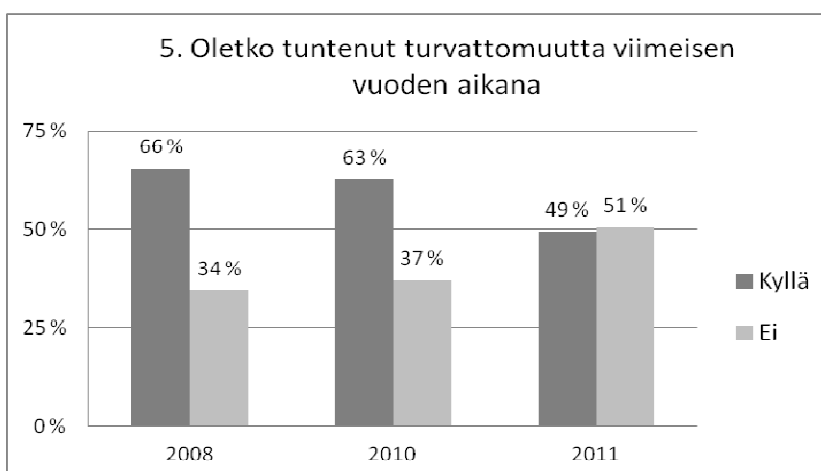

Kuvio 5: Vastaajien tutustuminen turvallisuuteen liittyviin nettisivuihin

Suurin osa kyselyyn vastanneista ei ollut tutustunut aikaisemmin Oulun kaupungissa tehtyyn turvallisuussuunnitteluun. Oulun kaupungissa on tehty turvallisuuteen liittyvää suunnittelua vuodesta 2001 saakka. Suunnitelmat ovat olleet Rikksentorjunta- tai turvallisuussuunnitelmia. Paikalliseen turvallisuussuunnitteluun (kuvio 4) tutustuneiden määrä on kuitenkin tasaisesti kasvanut verrattuna aiempiin kyselyihin (v. 2008 12 % ja v. 2011 26 %). Oulun poliisilaitoksen tai Oulun kaupungin turvallisuuteen liittyviin nettisivuihin oli v. 2011 käynyt tutustumassa 16 % vastanneista, vastaavat prosenttiosuudet olivat v. 2008 10 % ja v. 2010 21 %.

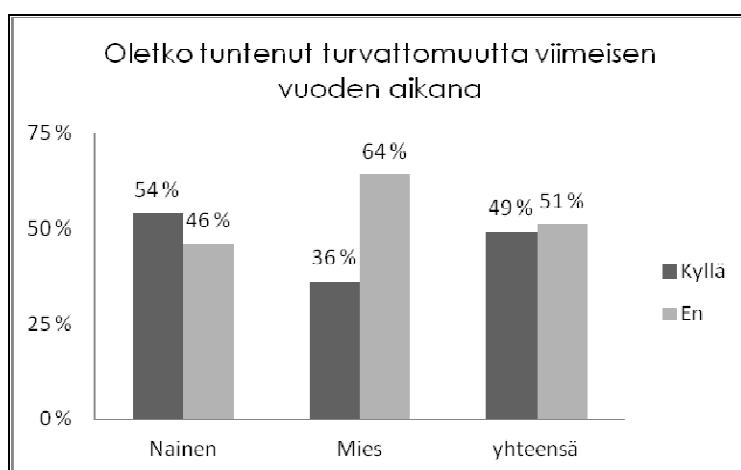
3.4.2 Turvallisuuden kokeminen

Seuraavilla kysymyksillä haluttiin kartoittaa vastaajien tunnetta liittyen turvallisuuteen sekä turvattomuuden tunteen aiheuttajia. Kyselyssä kysyttiin myös vastaajan toimenpiteistä turvattomuuden kokemisen jälkeen ja millaiseksi hän kokee turvallisuutensa nyt.

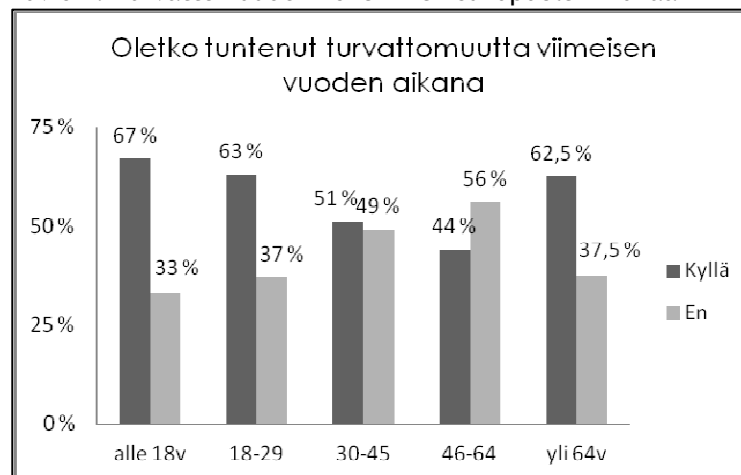

Kuvio 6: Turvattomuuden kokeminen

Kyselyssä kysyttiin ihmisten turvattomuuden kokemista viimeisen vuoden aikana. 49 % vastasi kokeneensa turvattomuutta, 51 % ei ollut kokenut turvattomuutta viimeisen vuoden aikana. Turvattomuuden kokeminen näyttää vähentyneen selvästi vuosien 2008 ja 2010 kyselyistä.

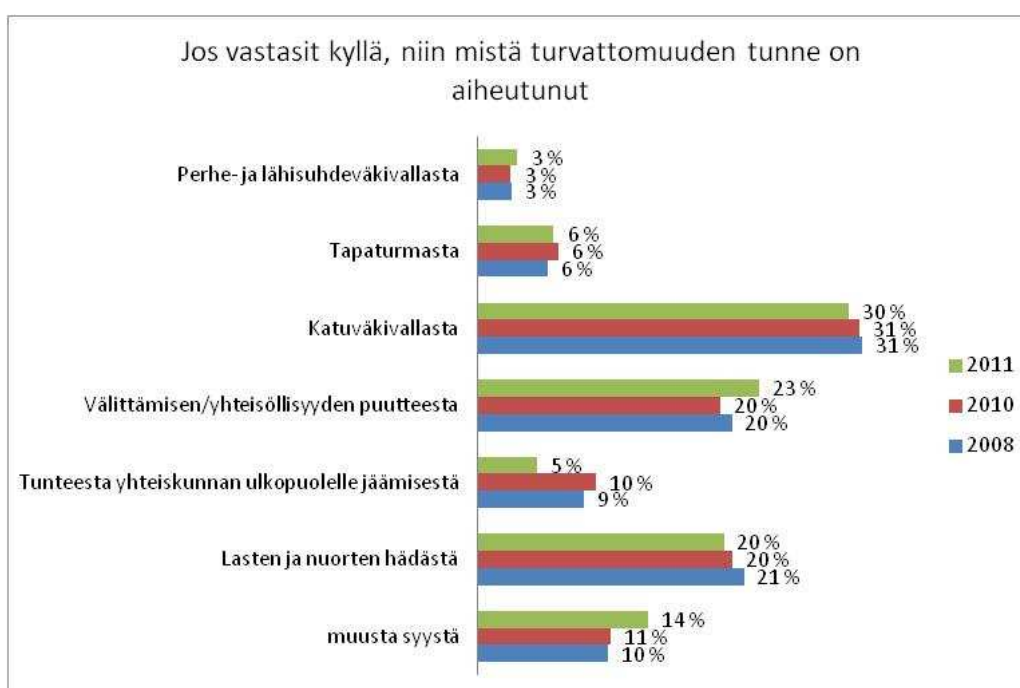

Kuvio 7: Turvattomuuden kokeminen sukupuolen mukaan

Kuvio 8: Turvattomuuden kokeminen iän mukaan

Kyselyyn vastanneista naisista turvattomuutta oli kokenut viimeisen vuoden aikana 54 %, miehissä vastaava luku oli 36 %. Samaa kysymystä ikäryhmittäin tarkasteltaessa turvattomuutta oli kokenut yli 50 % vastaajista kaikissa ikäryhmissä pois lukien 46-64 -vuotiaat. Alle 18-vuotiaiden ja yli 64-vuotiaiden vastaajien vähäinen osuus kuitenkin heikentää kyseisten ikäryhmien osalta tulosten luotettavuutta. 18-29 -vuotiaista turvattomuutta kokeneiden suuri osuus verrattuna vanhempiin vastaajiin on kuitenkin huomattava. Kaikkiaan näyttäisi, että turvattomuuden kokeminen on yleisintä alle 30- ja yli 64-vuotiailla. Kuvioita tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon, että kaikki kyselyyn vastanneet eivät ilmoittaneet ikäänsä.

Kuvio 9: Turvattomuuden kokemisen syyt

Kuviossa 9. esitetään syitä turvattomuuden kokemiseen. Vastaajilla oli mahdollisuus valita kyseisessä kysymyksessä useampi vaihtoehto. Turvattomuuden kokemisen suurimmaksi syyryhmäksi kyselyssä muodostui katuväkivalta (noin 30 % valinnoista). Seuraavaksi suurimmaksi syyryhmäksi muodostui välittämisen/yhteisöllisyyden puute (23 % valinnoista) sekä lasten ja nuorten häätä (20 % valinnoista). Turvattomuuden kokemisen syyt ovat pysyneet hyvin samankaltaisina aiempiin kyselyihin verrattuna.

Muita syitä, joista turvattomuuden kokeminen oli aiheutunut, olivat yleisimmin liikenne, päihteiden käyttäjät, väkivalta sekä yksin liikkuminen erityisesti ilta/yöaikaan, joista esimerkiksi nä vastaaajien kommentteja:

”huonosta pyörä/jalkateiden valaistuksesta ja valvonnan puutteesta niillä sekä ajoneuvojen ajamisesta ao. väylillä_ humalaisten ja aggressiivisten ihmisten käytöksestä muita kaduilla kulkijoita kohtaan”

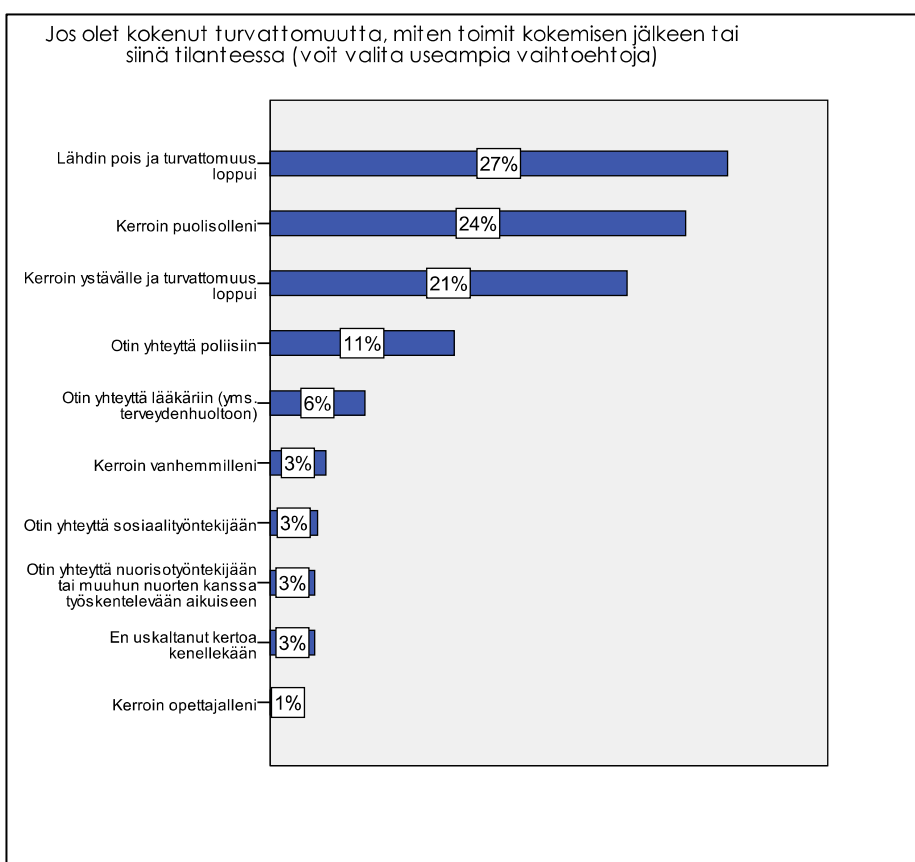
”drunks approaching me while I'm out running or nordic walking_ it's VERY annoying. they are usually harmless_ but i was afraid on one occasion.”

”Tuntuu turvattomalta kävellä yksin keskustasta kotiin illalla kun on hämärää_ bussit eivät kulje jne”

”Yksin liikkeellä ollessa tuntui siltä että jos jotain sattuisi_ kukaan ei auttaisi”

”Koteihin murtaudutaan_ kun asukkaat nukkuvat_ myös päiväsaikaan. On raiskauksia keskellä päivää ja ihmisiä tapetaan keskustassakin.”

Päihteisiin ja väkivaltaan liittyvillä esimerkeillä on nähtävissä oleva yhteys katuväkivaltaan ja pelkoon sen kohteeksi joutumisesta. Päihteisiin liittyvä häiriökäyttäytyminen on myös omiaan lisäämään sen näkijässä turvattomuuden tunnetta.

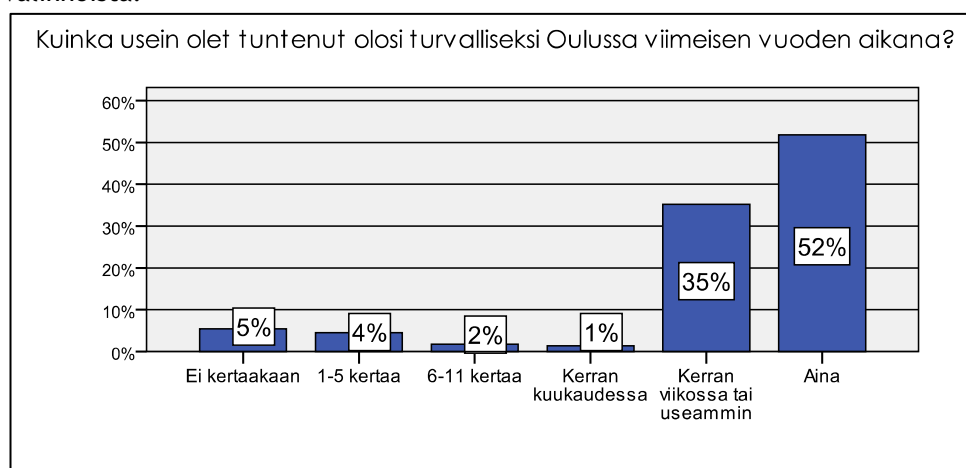

Kuvio 10: Toiminta turvattomuuden kokemisen jälkeen

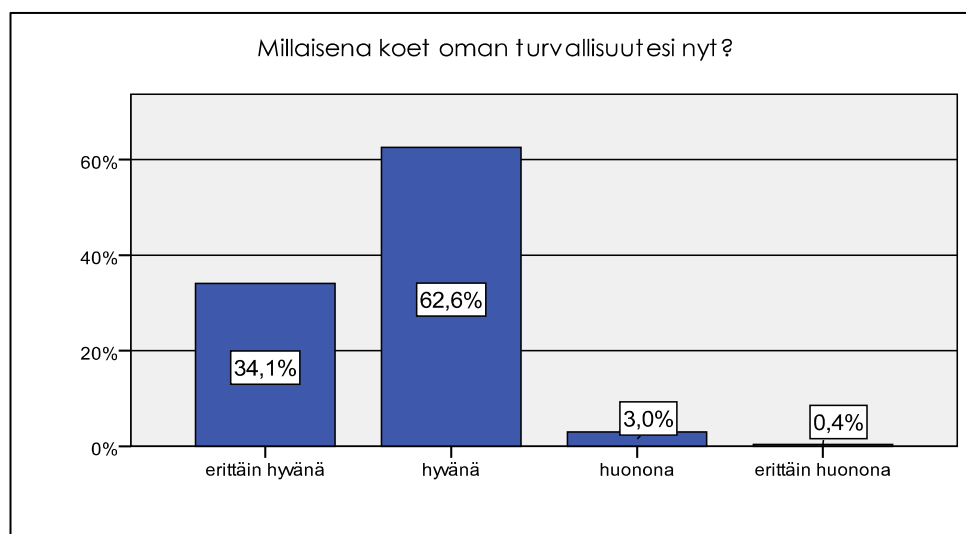
Kuvion 10. mukaan suosituin ratkaisu turvattomuuden kokemistilanteessa oli lähteä tilanteesta pois (27 % valinnoista). Ratkaisu on ihmisille luonnollista. Katuväkivallan kokemiseen liitetynä (katuväkivalta suurin turvattomuutta aiheuttanut tekijä, kuvio 9.) pois lähteminen on ihmiselle myös turvallisoin ratkaisukeino.

Seuraavaksi suosituimmat toimintatavat olivat kertoa tapahtuneesta puolisolalle tai ystävälle (yhteensä 35 % valinnoista). Sen sijaan asiasta ei kerrottu vanhemmille tai otettu yhteyttä nuorten kanssa työskentelevään aikuiseen. Tämä on ymmärrettävää ottaen huomioon vastaajien ikärakenteen, jossa suurin osa vastaajista kuului 18-64 -vuotiaiden ikäryhmään. Terveydenhuoltoon tai lääkäriin ei myöskään juuri oltu yhteydessä.

Aiempiin kyselyihin verrattuna toimintatavat ovat pysyneet hyvin samankaltaisina. Vuoden 2011 kyselyssä oli mukana uutena vaihtoehtona ”kerroin puolisololleni”, jonka osuus oli 24 % valinnoista.

Kuvio 11: Turvallisuuden kokeminen viimeisen vuoden aikana

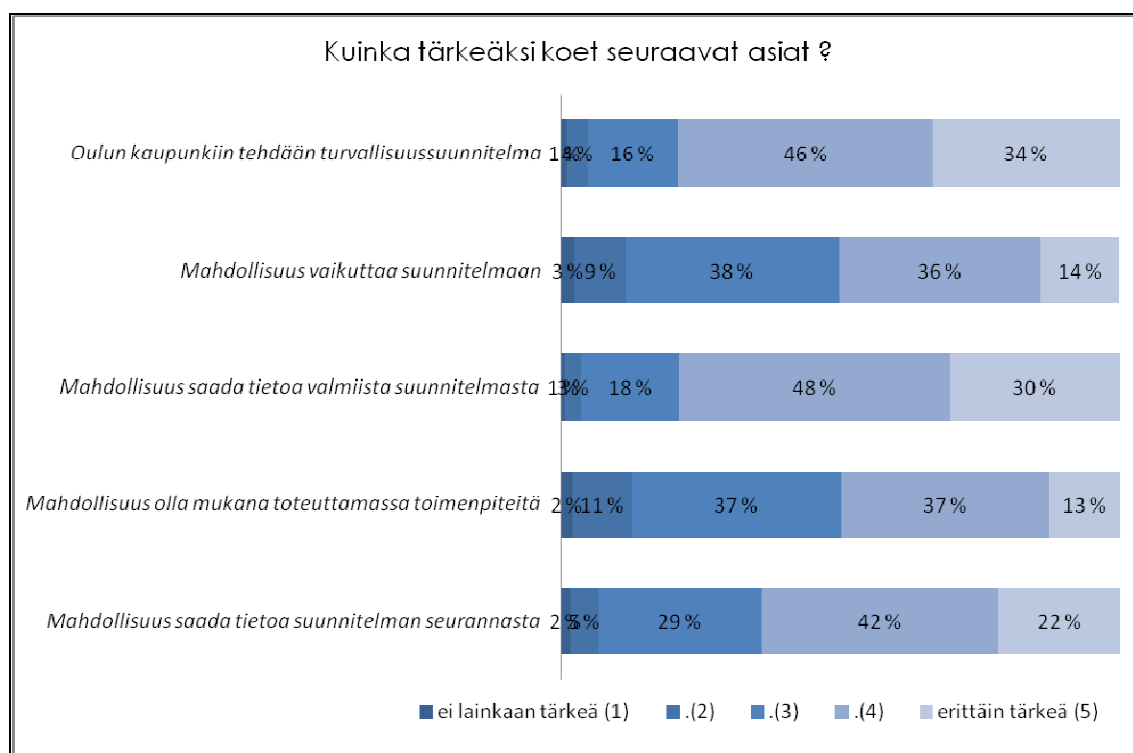
Kuvio 12: Turvallisuuden kokeminen tällä hetkellä

Noin 87 % vastanneista kokee olonsa turvalliseksi aina tai kerran viikossa/ useammin, näistä olonsa tunsu turvalliseksi aina peräti 52 %. Vastaaajista lähes 97 % koki turvallisuutensa tällä hetkellä erittäin hyväksi tai hyväksi. Vastaukset ovat kaikkiaan erittäin positiivisia. Tulos on myönteinen siitäkin näkökulmasta, että vastaajat olivat joutuneet edeltävissä kysymyksissä pohtimaan omaa turvattomuuttaan ja sen syitä.

Aiempiin kyselyihin verrattuna vuoden 2011 kyselyssä oli uusina vaihtoehtoina ”6-11 kertaa vuodessa” ja ”aina” (kuviossa 11.), ”aina” vaihtoehdon valitsi peräti 52 % vastaajista. Muutoin turvallisuuden kokeminen on jonkin verran lisääntynyt vuosien 2008 ja 2010 kyselyihin verrattuna. Kuvioiden 11. ja 12. perusteella voidaan todeta, että lähes kaikki vastaajat ovat kokeneet olonsa turvalliseksi suurimman osan ajastaan edeltävän vuoden aikana.

3.4.3 Paikallinen turvallisuussuunnittelu

Seuraavilla kysymyksillä pyrittiin kartoittamaan vastaajien mielipiteitä paikallisesta turvallisuussuunnittelusta. Kysymykset on pyritty laatimaan siten, ettei vastaajalla ole tarvinnut olla aiempaa tietoa Oulun turvallisuussuunnitelmasta. Turvallisuussuunnitteluun liittyen haluttiin kartoittaa myös vastaajien kokemaa turvallisuutta niiltä osa-alueilta, jotka on otettu huomioon turvallisuussuunnitelmassa.

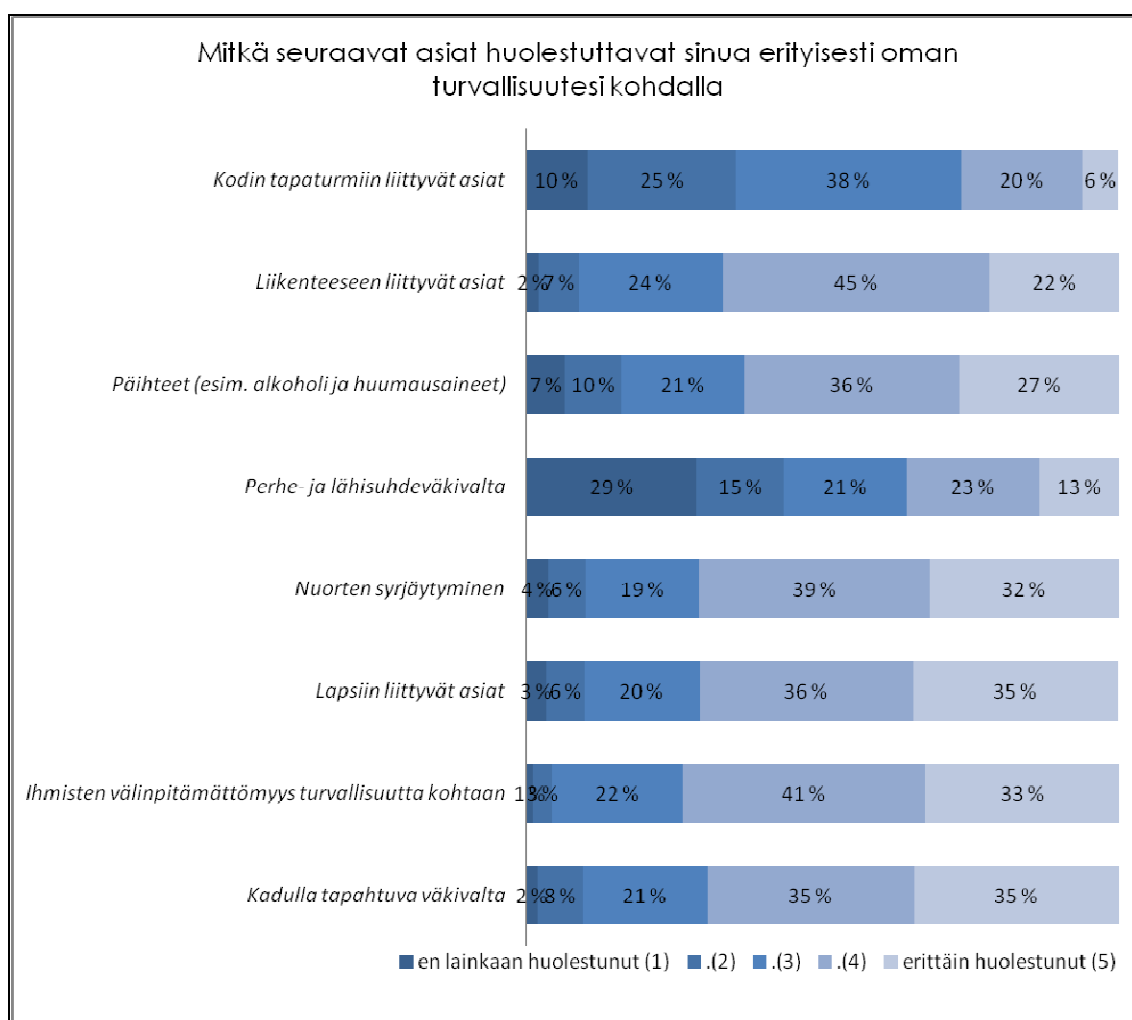
Kuvio 13: Turvallisuussuunnittelun tärkeys

Suurin osa (lähes 80 % vastaajista) piti erittäin tärkeänä tai tärkeänä, että Oulun kaupunkiin laaditaan turvallisuussuunnitelma. Mahdollisuutta vaikuttaa turvallisuussuunnitelmaan piti

erittäin tärkeänä tai tärkeänä noin puolet vastaajista. Tiedonsaantia valmiista suunnitelmasta piti erittäin tärkeänä tai tärkeänä valtaosa (noin 79 % vastaajista). Mahdollisuudesta olla mukana toteuttamassa toimenpiteitä, jotka edistävät turvallisuutta piti 50 % vastaajista erittäin tärkeänä tai tärkeänä. Turvallisuussuunnitelman seurannasta saatavaa tietoa piti tärkeänä noin 64 % vastanneista. Aiempiin kyselyihin verrattuna tulokset ovat samansuuntaisia, vaikkakin tärkeänä tai erittäin tärkeänä turvallisuussuunnitteluun liittyviä kysymyksiä pitävien vastaajien osuus on jonkin verran laskenut.

Oulun turvallisuussuunnitelman tekemistä pidetään tärkeänä, suunnitelmasta ja sen seurannasta halutaan saada tietoa. Halukkuutta vaikuttaa suunnitelman sisältöön ja olla mukana edistämässä turvallisuutta löytyy noin puolelta vastaajista.

Kuvio 14: Erityisesti huolestuttavat asiat oman turvallisuuden kohdalla

Kuviossa 14. esitellään kyselyyn vastanneiden kokemuksia heitä erityisesti huolestuttaneista asioista oman turvallisuuden kohdalla. Erittäin huolestuneita tai huolestuneita vastaajat olivat seuraavista asioista: ihmisten välinpitämättömyys (n. 74 %), lapsiin liittyvät asiat (n. 71 %),

nuorten syrjäytyminen ja kadulla tapahtuva väkivalta (molemmat n. 70 %), liikenteeseen liittyvät asiat (67 %) ja päihteet (n. 63 %). Vähiten huolestuneita tai erittäin huolestuneita vastaajat olivat kodin tapaturmiin liittyvistä asioista (26,4 %) sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallasta (n. 36 %).

Oman turvallisuuden kohdalla vastaajat ovat erityisesti huolestuneet ihmisten välinpitämättömydestä, lapsiin liittyvistä asioista, nuorten syrjäytymisestä ja kadulla tapahtuvasta väkivallasta. Prosentuaalisesti eniten huolestuttavat asiat ovat hyvin lähellä toisiaan (n. 70 %). Liikenteeseen liittyvät asiat ovat jokaista ihmistä lähellä ja omassa kokemuspöyrissä, joten niiden nouseminen huolenaiheeksi on siten luonnollista.

Aiempiin kyselyihin verrattuna huolestuneiden tai erittäin huolestuneiden osuudet eniten huolestuttavissa asioissa on tippunut edellisten kyselyiden n. 80 prosentin osuuksista n. 70 prosenttiin. Aiemmissä kyselyissä myös huolestuttavien asioiden järjestys oli hieman erilainen, tosin prosenttiosuuksia verrattaessa erot ovat olleet pieniä. Myös vähiten huolestuttavat asiat ovat pysyneet samoina aiempiin kyselyihin verrattuna.

Mielenkiintoinen tulos on se, että enemmistö ei ole huolissaan perhe- ja lähisuhdeväkivallasta, vielä vähemmän heitä huolettavat kodin tapaturmat. Tilastojen mukaan ihmisiä kuitenkin kuolee vuosittain enemmän kodin ja vapaa-ajan tapaturmien seurauksena (vuosittain n. 2100 henkeä), kuin esimerkiksi liikenteessä (vuonna 2010 liikenteessä kuoli 270 henkilöä). Tulos on ymmärrettävää siltä kannalta, että yleensä tutusta ympäristöstä ei osata olla huolissaan kun taas tuntemattomammista asioista huolestutaan herkemmin.

Seuraavassa on koottu vastaajien kommentteja siitä, mitkä asiat erityisesti huolestuttavat oman turvallisuuden kohdalla:

”Ihmisten puuttumattomuus ympärillä vallitseviin tapahtumiin ja tilanteisiin. Ei puututa vaikka nähdään että toista ihmistä kohdellaan kaltoin.”

”Yksinasuvien vanhuksien turvallisuus !”

“random drunks everywhere_ pretty much all the time. in other countries you can be arrested for public intoxication_ doesn't seem to be that way in Finland.”

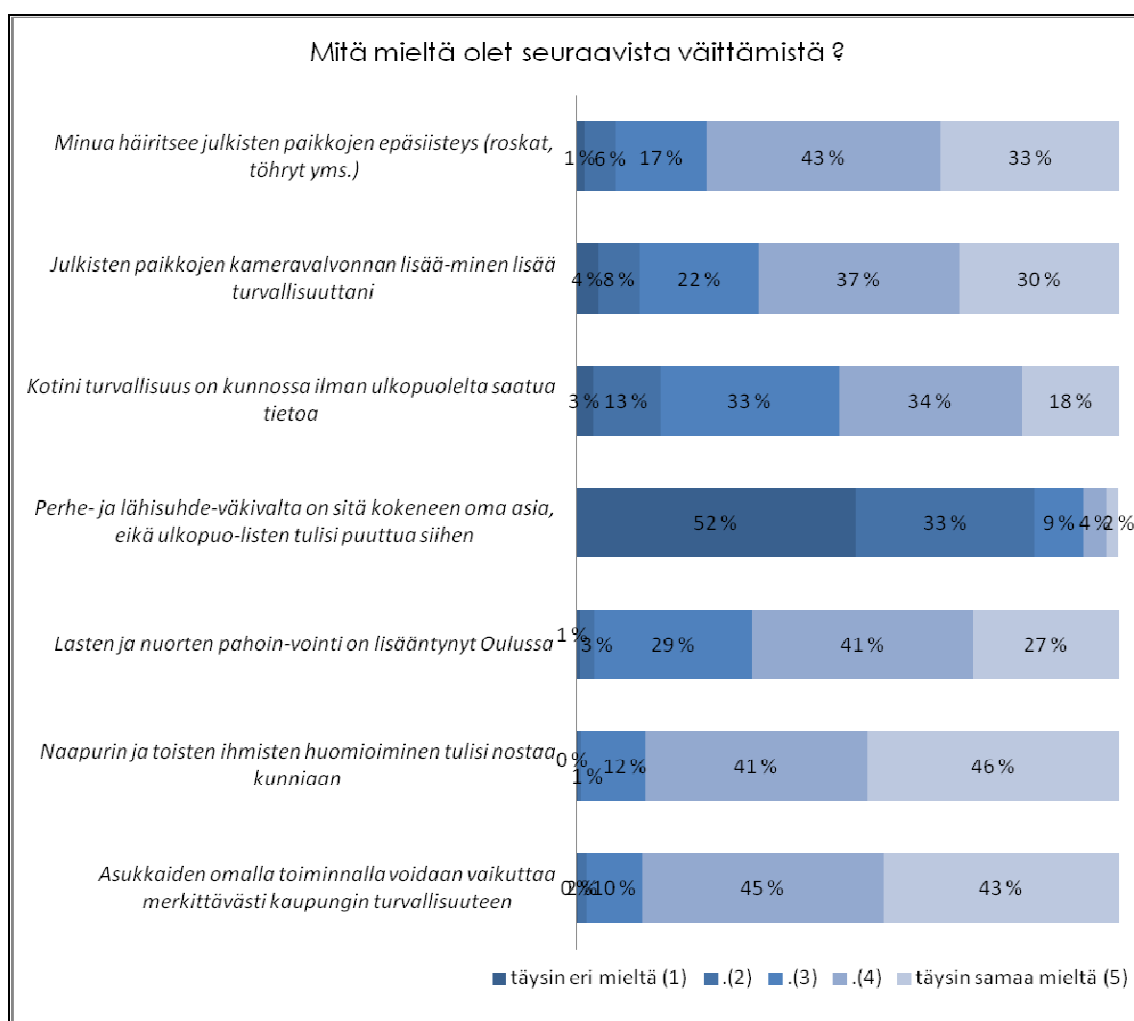
”Kadun ja teiden turvallinen valaistus. Ts. valoa riittävästi ja varsinkin hämäriin paikkoihin”

”ihmisten asenteet toisia kohtaan. välittämistä ei ole läsnä. erityisesti osa nuorista ihmisistä elää holtitonta elämää ja luovat pelon tunnetta. ”

”tämä sisältyy muihin kohteisiin_ mutta mainitsen sitä vielä erikseen: päihtyneiden ihmisten kokoontumispaikat (keskusta iltaisin_ erityisesti viikonloppuisin_ rannat kesäisin) tuntuvat turvattomilta_ erityisesti kun poliisi liikkuu siellä hyvin harvoin ja silloin autolla - fyysinen läsnäolo (kävely_ pyörä) toisi enemmän turvallisuutta”

”Olen erittäin huolestunut siitä_ että pelastustoimi sekä poliisi kärsivät resurssi- en/rahoituksen puutteesta. Pelastustoimenpiteet saattavat viivästyä resurssien puutteen takia. Kasvavalla Oulun seudulla pitäisi lisätä pelastustoiminnan resursseja.”

”Olen huolestunut siitä_ että ihmiset itse luovat turvattomuuden tunnetta lietsomalla pel- koa erilaisia ihmisryhmiä kohtaan_ jaottelemalla ihmisiä roskasakkeihin ja hyviin porukoihin. Turvallisuuden tunne on korvien välissä. Väkivallatonta ilmapiiriä voitaisiin kehittää muun muassa siitä näkökulmasta_ että luovuttaisiin ne-me-ajattelusta ja ryhdyttäisiin yksinomaan puhumaan meistä..”

Kuvio 15: Väittämiä Oulun turvallisuussuunnittelun painopistealueista.

Vastaajat olivat lähes yksimielisiä siitä, että asukkaiden omalla toiminnalla voidaan vaikuttaa merkittävästi kaupungin turvallisuuteen (88 % vastaajista). Aiemmissa kyselyissä vastaava luku oli vuosina 2008 ja 2010 82 %. Yksilön omalla toiminnalla on merkittävä vaikutus turvallisuuden kehittämiseen myönteiseen suuntaan ja siten myös asukkaiden yhteinen ja omaehtoinen toiminta turvallisuuden edistämiseksi on tärkeää koko yhteisön kannalta. Naapurien ja toisten ihmisten huomioon ottamisesta suurin osa oli samaa/täysin samaa mieltä väitteen kanssa (87 % vastaajista), aiemmissa kyselyissä vastaavat luvut olivat 2008 88 % ja 2010 83 %. Toisten ihmisten huomioimiseen on tämänkin kyselyn mukaan syytä kiinnittää huomiota.

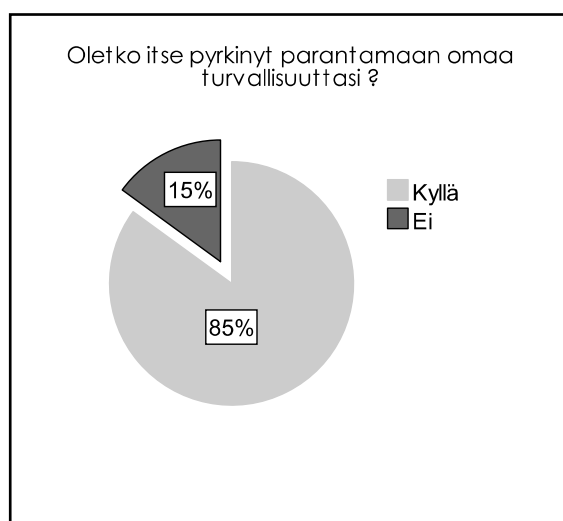
Lähes yksimielisiä oltiin myös siitä, että perhe- ja lähisuhdeväkivalta ei ole sitä kokeneen oma asia ja että ulkopuolisen tulisi puuttua siihen (n. 84 % vastaajista). Aiemmissa kyselyissä vastaavat luvut olivat 2008 94 % ja 2010 80 %. Huomionarvoista on se, että kuviossa 14. perhe- ja lähisuhdeväkivallasta ei oltu huolestuneita. Perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan puuttumista pidetään kuitenkin tärkeänä kuvion 15. perusteella. Perhe- ja lähisuhdeväkivallan osalta tulokset ovat pysyneet samanlaisina edellisiin kyselyihin verrattuna.

Julkisten paikkojen epäsiisteys häiritsee vastaajien enemmistöä (76 % vastaajista). Samansuuntainen tulos on saatu myös aiemmissa kyselyissä (esim. 2008 74 % ja 2010 67 %). Viime vuosien aikana mediassa olleen keskustelun perusteella ei ole yllättävää, että lasten ja nuorten pahoinvointi on lisääntynyt suuren osan mielestä (68 % vastaajista). Lasten ja nuorten pahoinvointiin liittyen vastaukset ovat pysyneet samanlaisina edellisiin kyselyihin verrattuna.

Julkisten paikkojen kameravalvonnan lisääminen lisäisi turvallisuutta 66 % mielestä. Aiemmissä kyselyissä tätä mieltä on ollut v. 2008 63 % ja v. 2010 62 %. Kotia piti turvallisena (ilman ulkopuolisen tiedon tarvetta,) hieman yli puolet vastaajista (51,5 %), mikä on osittain ristiriitaista kotitapaturmien määrään verrattuna. Aiemmissä kyselyissä vastaavat luvut ovat olleet hieman alle 50 %.

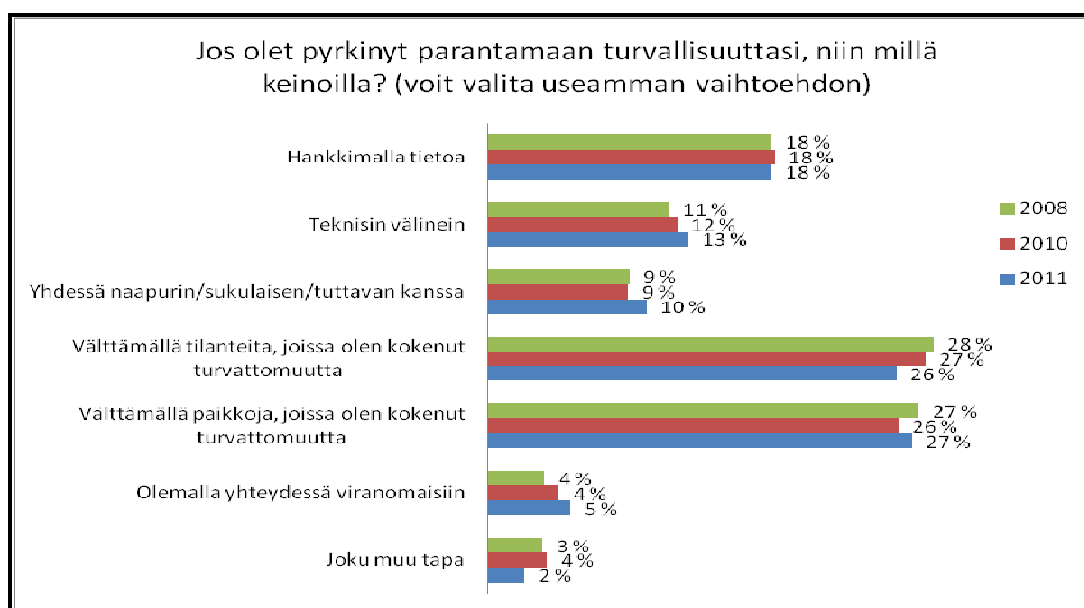
3.4.4 Vastaajan pyrkimykset parantaa turvallisuutta

Seuraavilla kysymyksillä haluttiin kartoittaa vastaajien halukkuutta parantaa omaa turvallisuutta omilla toimillaan. Lisäksi haluttiin selvittää millä keinoin vastaaja on omaa turvallisuuttaan parantanut sekä halukkuutta osallistua yhdessä muiden asukkaiden tai viranomaisten kanssa asuinalueen turvallisuuden parantamiseen.

Kuvio 16: Turvallisuuden parantaminen omalla toiminnalla

Valtaosa vastaajista (85 %) oli pyrkinyt parantamaan omaa turvallisuuttaan itse. Tämä on myönteinen tulos huomioitaessa yksilön vastuu omasta turvallisuudestaan. Aiempiin kyselyihin verrattuna vastausosuudet ovat pysyneet hyvin samankaltaisina (v. 2008 88 % ja v. 2010 87 %).

Kuvio 17: Keinot, joilla turvallisuutta on pyritty parantamaan

Vastaajien keskuudessa korostui niiden tilanteiden ja paikkojen välttäminen, joissa on kokenut turvattomuutta yhteensä 55 % verran. Sama jako näkyi kysymyksessä, jossa kartoitettiin niitä toimenpiteitä mitä henkilö on tehnyt kokiessaan turvattomuutta (kuvio 10). Tiedon hankkiminen nousi kolmanneksi keinoksi turvallisuuden parantamisessa (18 %). Seuraavina tulivat tekniset välineet (13 %) ja yhteistyö naapurin/sukulaisen/tuttavan kanssa (10 %). Hyvin

harva vastaajista oli ottanut yhteyttä viranomaiseen. Aiempiin kyselyihin verrattuna vastaukset ovat pysyneet lähes täysin samanlaisina.

Muita käytettyjä tapoja vastaajat esittivät seuraavasti:

”en liiku iltaisin yksin ja laitan kodin ovet lukkoon. En avaa ovea tuntemattomille. valaistuksella. ”

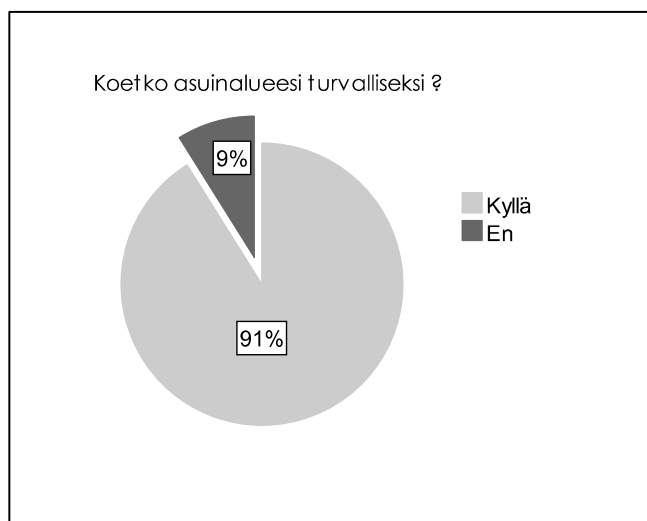
”Pitämällä puhelimen sitä paremmin valmiudessa_ mitä turvattomammalta tilanne tuntuu”

”Pyöräillessä pyörän lampun käytöllä ja kaiken kaikkiaan ulkona liikkeessä heijastinta käyttämällä”

” Hälytyslaitteet kotona_ pelastussuunnitelman tekeminen tulipaloja varten_ tilanteiden ennakointi lasten kanssa”

“try not to exercise outdoors late at night_ even though later times would be my preference because of my schedule.”

3.4.5 Asuinalueen turvallisuuden parantaminen

Kuvio 18: Asuinalueen turvallisuuden kokeminen

Merkittävä osa vastaajista koki oman asuinalueensa turvalliseksi (91 % vastanneista). Kyselyssä pyydettiin ehdotuksia turvallisuuden parantamiseksi vastaajien asuinalueilla. Erilaisia ehdotuksia saatiin yhteensä 358 kpl, joista suurin osa liittyi liikenneturvallisuuden parantamiseen ja asuinalueen valvontaan eri keinoin. Vastauksista on poimittu sellaiset ehdotukset, jotka edustavat ehdotuksissa painottuneita näkemyksiä:

"Liikenneturvallisuuksa parantamalla. Oululainen liikennekulttuuri ei huomioi lainkaan kevyttä liikennettä_ mikä aiheuttaa useita vaaratilanteita risteysissä."

" Liikennevalvonta_ autot ajavat talon ohi selvää ylinopeutta_ varsinkin öisin. Risteykseen pitäisi saada liikenneympyrä ja kadulle asutuksen läheisyyteen paremmat hidastetöyssyt."

"Korttelipoliisi olisi hyvä olemassa"

"vartiointi autojen päivytyt alueella"

"valvontarinki iltaisin ehka viikonloppuisin"

"Poliisin partioinnin lisääminen. Päihtheiden väärinkäyttäjien ohjaaminen/pakottaminen hoitoon. Muuttaminen alueelta"

"katuväläistus"

"ainakin se olisi tärkeää että samalle alueelle ei rakennettaisi vuokrataloja _vaan sopivassa suhteessa omistus-asuntojen kanssa."

"Koirat ja koiranomistajat kuriin. Koirien määrää tulisi vähentää. Pururadoille ympärivuotinen kielto koirien ulkoiluttamiselle. Koirien irtipitämiselle tulisi määrätä ankarat sanktiot. Koiraverot. Koirille erilliset ulkoilutusreitit."

"Kunnon valot pyörätien varteen_ nyt liian hämää."

"Lisäämällä yhteistyötä eri toimijoiden välillä_ vastuuttamalla kansalaisia_ tiedon lisäämistä ja avointa dialogia eri instansseissa"

"Puuttamalla nopeammin ja tehokkaammin häiriöihin_ joita humalaiset ja huumeita käyttäneet aiheuttavat julkisilla paikoilla kuten kaduilla sekä kaupoissa_ pankeissa yms."

" Huumemiehille rangaistukset auto- ja pyörävarkauksista. Nyt ovat välinpitämättömiä ja tekevät mitä lystävät. "

"Asuinalueellani on hyvin monessa kodissa yksityisen turvallisuusfirman hälytysjärjestelmät käytössä. uskon sen lisäävän asuinalueen turvallisuutta. "

*"Huolehtimalla siitä että maahanmuuttajat_ niin aikuiset_ lapset kuin nuoretkin_ sopeutu-
vat hyvin ympäröivään yhteiskuntaan."*

*"Siistimällä läheisten kerrostalojen ympäristöä. Purkamalla ruma 70-luvun ostoskeskus ja
rakentamalla kauniimpi tilalle. Kiinnittämällä huomiota esteettisyyteen ja yhteisöllisyyteen.
'Kylämäisyyden' lisääminen."*

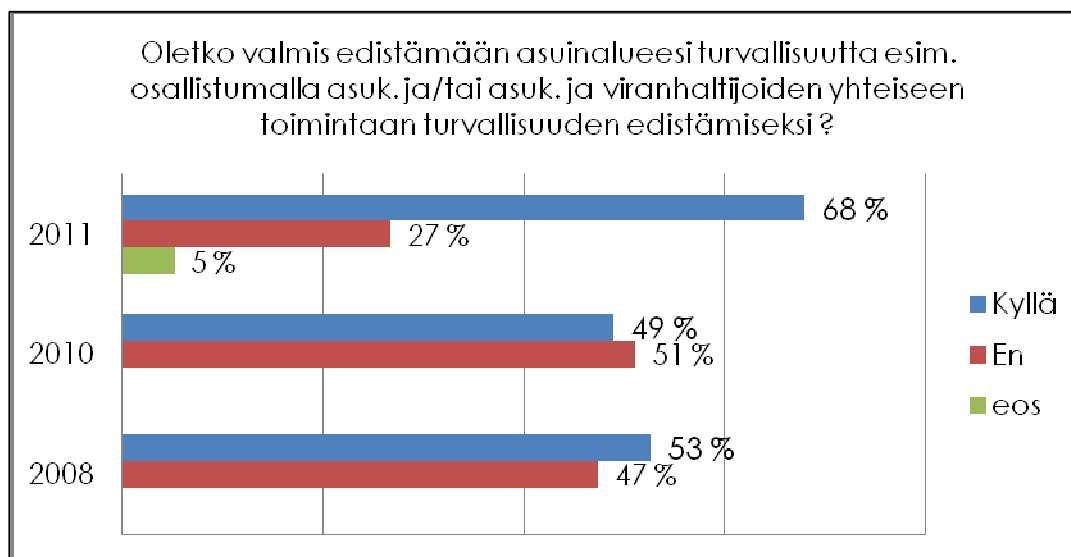
*"Tuntemalla (=tiedostamalla ystävällisesti) naapurit ja juttelemalla ympärillä olevien ihmis-
ten kanssa."*

"security patrols"

*"Grills in public places specially near children playgrounds make unsafe conditions for them.
specially because most of them are open and hot woods there prevents us to let kids play
there during weekend that is the best time for them to play there. Also using alcohol in this
places in front of kids is not good. so it is better to seperate these grills from playgrounds."*

"more street lights"

3.4.6 Yhteinen toiminta turvallisuuden parantamiseksi

*eos vaihtoehto mukana ainoastaan vuonna 2011

Kuvio 19: Vastaajan halukkuus edistää asuinalueensa turvallisuutta yhteistyöllä

Lähes 70 % vastaajista olisi valmis parantamaan asuinalueensa turvallisuutta yhdessä asukkaiden tai viranhaltijoiden kanssa. Aiempiin kyselyihin verrattuna halukkuutta yhteistoimintaan turvallisuuden edistämiseksi näyttäisi löytyvän selvästi enemmän. Kyselyssä kysyttiin myös,

millaista yhteistä toimintaa vastaaja toivoisi asuinalueelleen turvallisuuden parantamiseksi. Vastauksia saatiin 192 kappaletta. Seuraavaan on poimittu sellaisia vastauksia, joiden aiheet edustavat enemmistöä saaduista vastauksista:

"Asukastuvan_ kyläläisten yhteisen olohuoneen!!! "

"Lisää rentoja ja vapaita yhteisöllisiä tapahtumia ja ihmisten ympäristön haltuunottaminen."

"Monenlaista asukkaita kiinnostavaa toimintaa_ joka kehittää myös ihmisten henkistä elämää ja antaa erilaisia virikkeitä ja mahdollisuuksia monimuotoiseen toimintaan."

"Aluetoimikunta toimii jo ja olen toiminnassa mukana."

"vaikka teemapäivä/tapahtumapäivä alueen sisällä_ jossa poliisi ja asukkaat makkaranpaukossa_ juttelemassa_ kohtaamassa - asukkaat tutummiksi keskenään ja poliisi kertoisi esim. partioinnistaan yms yms"

"En erityisesti mitään_ sillä en koe aluetta turvattomaksi."

"Aikapankki-tyyppistä palvelusten ja tavaroiden vaihtamista. Yhteistä toimintaa_ esimerkiksi ulkoilualueiden ja puistojen kunnostusta ja siivousta talkootyönä."

"asuinalueeni on turvallinen mutta tarvittaessa voisin osallistua asuinalueeni turvallisuuteen."

"Vanhemmat huolehtisivat lapsien kotiintuloajoista_ noudatettaisiin kaupungin suosittamia aikoja. Asukasvartiointirinki."

"Keskustelutilaisuuksia asuinalueen kehittämistä ja turvallisuuteen liittyvistä asioista."

"Tiedon välitystä_ olisi ryhmä joka koostuisi eripuolella asuinalueella asuvista henkilöistä. Heille voisi sähköpostilla_ tai tekstiviestillä_ ilmoittaa asuinalueella koskevista turvallisuusuhista. Nämä ryhmän jäsenet ottaisivat asian hoitaakseen eteenpäin. Esimerkiksi vaikka puunkaatuminen tielle_ kuka tietää mihin tällaisesta asiasta ilmoitetaan?? Mutta kun olisi tiedossa että tämä kyseinen ryhmä hoitaa asian niin voisi heille ilmoittaa. Tai pyörävarkaus_ tai kadonnut lemmikkieläin... tms. :) (kadonnut lemmikkieläinkin voi olla turvallisuusuhka)"

"Eri toimijoiden yhteistyötä_ jota varmaankin jo tehdään (asukastuvat/asukasyhdistykset koulut poliisi muut toimijat alueella esim. yritykset/kauppiat)"

"asukastupatoiminta on hyvä_ mutta se tavoittaa vain aktiivisimmat - alueelle enemmän kulttuurien kohtaamistapahtumia - vartiointirinki - talkootoimintaa_ johon 'pakko' osallistua. Ihmiset tulevat tutuiksi toisilleen ja se tuo turvallisuuden tuntua"

"First aid teaching to kids"

" I think school buildings should be opened till late evening than children can have much more activities there: in music classes_ in sporthall_ just in recreation area inside. Schools should be as a natural club for young people"

"More co-operation"

"authority presence"

"sports"

3.4.7 Vapaa sana

Viimeisenä kyselyssä vastaajille annettiin mahdollisuus lähettää palautetta, terveisiä tai nostaa esiin muita asioita. Kaikkiaan vapaa sana - kohdassa palautetta tuli 156 kappaletta. Seuraavassa vastauksia, jotka edustavat yleistä linjaa:

"poliisien tulisi näkyä huomattavasti enemmän katukuvassa myös keskustan ulkokuolella"

"Vaikka en ole kokenut turvattomuutta Oulussa_ jotenkin vaistomaisesti välttelen Toppilassa_ Rajakylässä. Puolivälinkankaalla ja Kaukovainiolla liikkumista_ sillä olen kuullut_ että ne ovat turvettomimpia alueita Oulussa. Keskustaa en koe kovinkaan turvattomaksi_ paitsi ehkä viikonloppuöisin baarien edustalla saattaa olla sellaista porukkaa_ joka voi haastaa riitaa."

"Kaupungin vuokra-asuntojen keskittäminen aiheuttaa slummeja! Kaikki tietävät sen mutta kukaan ei uskalla sanoa sitä ääneen."

"On surullista havaita katukuvassa ahdistuneita_ onnettomia ihmisiä. Heidän osuus Oulussa on lisääntynyt. Samoin tuuliajoilla olevia lapsia ja nuoria_ tähän heijastelee heidän lähi-perheen puutteenaista elämää. Missä ovat matalankynnyksen perhepalvelut? Entä riittävät mielenterveyspalvelut? Työelämässä kiivastahtinen_ vain päivästä toiseen selviytyminen toiminta ja tuottavuusajatteluun keskittyvä toimintatapa on lisääntynyt 2000 luvulla. Kuinka

kauan ihmiset voivat/on syytä jaksaa? Riittävän korkea hyviin arvioihin(=ihmisen tinkimättömän arvon takaaminen)sekä myönteisyyteen perustuvalla ajattelulla ja toimintatavalla ei ole enää sijaa. Ihmisen kunnioittaminen ja huomioiminen sekä tätä kautta hyvinvoinnin lisääntyminen tuo hyvät palvelut_ jolloin palveluiden käyttäjät saavat kokea kuulluksi tulevista ja tätä kautta tulee turvallisuuden tunnetta. Kiireinen_ liian suuren työkuorman alla toimiva työntekijä ei voi jaksaa eikä voi vaatia. Kokemukseni on_ että työntekijät lähellä asiakkaita yrittävät parhaansa_ mutta työkuorma on liian iso.”

”Paremmiin toimiva bussiliikenne lisäisi turvallisuutta nimenomaan iltaisin.”

”Lisää poliiseja ja vartijoita”

”Oulussa on paljon asuinalueita ja katuja joissa on huonot valaistukset. Ja varsinkin naisena olen kokenut sen turvattomaksi.”

”Suurimmat turvallisuusuhat maassamme ja Oulussa ovat köyhyys ja siitä seuraava vähempiossaisten syrjäyttäminen. Erityisesti lasten ja nuorten pitäisi saada nähdä elämä ja tulevaisuus mielekkäänä. Resursseja tulisi siten ohjata perusopetukseen ja sen jälkeiseen koulutukseen sekä nuorten työllistymiseen. Oulun pitäisi vastuullisesti tarjota kesätyöpaikka esimerkiksi kahdeksi viikoksi jokaiselle koululaiselle ja opiskelijalle.”

”Lapsiin ja nuoriin. Varsinkin nuorille 10- 17 vuotiaille tarvittaisiin paikka jossa kokoontua jolloin moni ilkiä jättäjä jättäisi tekemättä ja monen muun ei tarvitsi pelätä nuorisoyoukkoja.”

”Roskaaminen_ toisen omaisuuden vahingoittaminen ja varastaminen_ vandalismi ja pahoinpitelyt ovat valitettavasti jo ns normaalia elämää_ jotka pitää saada vähenemään. Ehdotan kovempia tuomioita_ kuten julkisuutta_ näkyvää yhteiskuntapalvelua ja tuntuja sakkoja_ mutta ennen kaikkea järjestysvallan nopeaa toimintaa. Hyssyttely ei auta!”

” Hyvä että kyselyssä turvallisuuden suhteen painottuivat henkinen turvallisuus sekä lähisuhteturvallisuus. Usein turvallisuusriskejä lähdetään hakemaan kuntalaisesta kaukana olevista asioista esim. teollisuuden tai liikenteen aiheuttamista poikkauksellisista riskeistä tai muista hyvin poikkeuolista säteilyn tms. vaaran suhteen.”

”Niin kuin aikaisemmin viittasin poliisin voimavaroihin tulisi saada lisää resursseja eikä niitä suinkaan tulisi leikata. Alkoholin ja huumeitten väärinkäyttäjät suurin riskitekijä kaupunkilla. Liikenteessä erittäin suurta piittamattomuutta toisia autoilijoita kohtaan. Useassa maassa asuneena voin todeta suomalaisten oleva itsekkäitä ihmisinä ja usein vain ajattelevan omaa etuaan_ josta juontavat monet tämän maan käytösongelmista ja jotka heijastuvat liikenteeseen.”

seen ja käyttäytymiseen toisia kohtaan_ ja lieventävänä asiana suomessa pidetään sitä kun joku oli humalassa!”

”Mielestäni tällaiselle tavalliselle ihmiselle Oulu on ihan turvallinen paikka alueilla_ joissa enemmän ihmisiä ja kun itse ei haasta riitaa. Puistot ovat pimeällä pelottavia_ mutta itsehän voi niihin menemistä silloin välttää. Esille pitää nostaa se_ että jokaisen on reagoitava_ jos näkee lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa tai muuta rajua kohtelua”

”Turvallisuus- ja yhteisöllisyysajattelun herättäminen riittävän pienissä_ asuinaluekohtaisissa kokoonpanoissa.”

“Oulu is rather peaceful city to live”

“Finland is an amazing country! Hölökyt kölökyt!”

“It is difficult to get involved with these issues when you are a foreigner in Finland.”

“Will be great to have more information in English.”

“Pyhäjoki nuclear power plant license should be cancelled!”

“I basically think Finland is very safe country in general. But recently the murder happened in Tampere to a chinese lady concerns me_ especially when we think that the case has not been closed after such long time. I really hope this is only very exceptional case.”

3.4.8 Yhteenveto kyselyn tuloksista

Turvallisuuskyselyn aiheena oli paikallinen turvallisuussuunnittelu. Kyselyn tavoitteena oli kerätä tietoa asukkaiden kokemasta turvallisuudesta, käsityksestä paikallisesta turvallisuussuunnittelusta sekä halusta osallistua turvallisuuden kehittämiseen. Tietoa kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella 1.-14.11.2011.

Kyselyn tulosten perusteella voidaan katsoa, että suurin osa kyselyyn vastanneista kokee olonsa turvalliseksi. Julkisuuteen nousevat ikävät tapahtumat aiheuttavat vastaajissa huolta, joka ilmaantuu niin huolena omasta kuin läheistenkin turvallisuudesta. Sanallisessa palautteessa korostui yhteisöllisyyden vahvistamisen tarve, johon esitettiin erilaisia keinoja lähinnä sillä pyrkimyksellä, että naapurustosta tulisi läheisempiä. Myönteisenä tuloksena voidaan pitää asukkaiden kasvanutta halukkuutta osallistua turvallisuutta parantavaan toimintaan.

Yksittäisistä aihealueista vastaajat nostivat esiin sanallisissa vastauksissaan liikenteen ongelmat, valaistuksen puute, poliisin näkyvyyden lisääminen, asuinalueiden vartioringit ja erilaisen aluevalvonnan sekä lapsiin ja nuoriin liittyvät asiat. Painotukset vapaissa vastauksissa ovat pysyneet hyvin samankaltaisina vuosien 2008 ja 2010 kyselyihin verrattuna.

Liikenteeseen liittyvistä asioista vastaajat nostivat esiin erityisesti pahimmat ruuhka-alueet, ylinopeudet erityisesti asuinalueilla sekä jalkakäytävillä ajavat pyöräilijät ja mopoilijat. Poliisin tai vaihtoehtoisesti vartijoiden näkymistä kaupunkikuvassa kaivattiin enemmän ja erityisesti ihmisten kesellä, niin keskustassa kuin asuinalueillakin.

Vartioringit ja aluevalvonta koettiin hyväksi asukkaiden organisoimaksi toiminnaksi ja sitä haluttiin laajentaa kattamaan myös alueet, joissa toimintaa ei vielä ole. Huolestuneisuus väkivallasta aiheutti pelkoa yksin liikkumisen suhteen erityisesti pimeään aikaan, iltaisin ja viikonloppuisin. Omaisuusrikoksista koteihin ja irtaimistoon kohdistuvat murrot ja varkaudet huolestuttivat. Lasten ja nuorten pahoinvoinnista oltiin huolestuneita ja heidän olonsa helpottamiseksi haluttiin kaupungin reagoivan nykyistä voimakkaammin.

Kyselyssä esiin nousseet aiheet edistävät Oulun turvallisuussuunnittelutyötä antamalla lisätietoa päättäjille. Kyselyn perusteella viestintä on turvallisuussuunnitelman laatimisen kaikissa vaiheissa erittäin tärkeää. Tiedottamiselle turvallisuussuunnittelun eri vaiheista on selkeä tilaus vastaajien keskuudessa ja tähän pohjautuu myös osaltaan tämän opinnäytetyön kehitysehdotukset.

Kyselyssä ei korostunut pelkästään viranomaisten rooli turvallisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttajana, vaan esille nousi myös entistä vahvemmin vastanneiden halukkuus osallistua toteutukseen. Vastaajat pitävät turvallisuussuunnitelman tekemistä tärkeänä ja sen tekemisestä, seuraamisesta ja edelleen toteuttamisesta ollaan kiinnostuneita ja halutaan tietoa.

Vuosina 2008 ja 2010 toteutettuihin kyselyihin verrattuna positiivisesti erottui turvattomuutta kokeneiden määrän väheneminen sekä lisääntynyt halukkuus toimia oman asuinalueen turvallisuuden kehittämiseksi. Muutoin vastaukset olivat hyvin samankaltaisia edellisvuosiin verrattuna.

4 Kehitysehdotukset

Turvallisuuskyselyn vastausten perusteella muodostui kehitysehdotuksiksi asuinalueiden turvallisuuden parantaminen turvallisuuskävelyjen laajentamisen keinoin, asukkaiden ja viranomaisten välisen vuorovaikutuksen tiivistäminen yhteisten tapahtumien muodossa sekä positiivisen viestinnän keinoin. Positiiviseen viestintään liittyen ehdotan esimerkkeinä vieraileva-

na kolumnistina toimimista paikallislehdessä sekä paikallista turvallisuussuunnittelua esittelevän turvallisuusblogin perustamista. Kehitysehdotuksista on pyritty tekemään sellaisia, että niiden toteuttaminen onnistuu käytettävissä olevilla resursseilla.

Kyselyn tulosten perusteella suurin turvallisuuteen liittyvä huolenaihe vastaajien keskuudessa oli katuväkivalta. Lisäksi avoimissa vastauksissa tuli esille kannanottoja turvattomuuden kokemisesta asuinalueiden keskuksissa, kuten lähiostareilla. Kyselyn mukaan noin 7/10 asukkaasta on halukas osallistumaan turvallisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Kyselyn tuloksiin peilaten ehdotan asukkaiden ja viranomaisten toiminnan ja ajatusten vaihdon tiivistämistä entisestään. Oulussa tätä ajatustenvaihtoa ja yhteistyötä on tähän mennessä suoritettu esimerkiksi kaikille avoimen keskustelutilaisuuden ”Onko Oulu turvallinen” (Kontsas & Rissanen 2009, 23) ja lähinnä keskustan suuralueelle keskittyneiden turvallisuuskävelyjen muodossa (Rissanen 2011). Turvallisuuskävelyn sisältöön viittaavia kommentteja tuli esille vastaajien esittäessä, minkälaista toimintaa he haluaisivat asuinalueellaan järjestettävän. Tähän pohjautuen voitaisiin harkita, olisiko turvallisuuskävelyjä syytä toteuttaa myös kauempana keskustasta olevilla asuinalueilla jo pelkästään viranomaisten ja asukkaiden välisen vuoropuhelun parantamiseksi.

Kyselyn avoimissa vastauksissa myös kiiteltiin turvallisuuskyselyn järjestämistä ja asukkaille annettua mahdollisuutta lähettää terveisiä turvallisuustyötä suunnitteleville. Tämänkaltaiset vastaukset yhdistettynä asukkaiden halukkuuteen osallistua turvallisuutta kehittäviin toimenpiteisiin voisi poikia hedelmällistä turvallisuustoimintaa esimerkiksi alueiden asukastupien aktivoituessa turvallisuustyöhön. Toiminnan erilaiset ilmenemismuodot ovat monenkirjavia, mutta esimerkiksi viranomaisten tekemää valistustyötä voitaisiin laajentaa koskemaan koulujen ja oppilaitosten lisäksi myös asukasiloja tai taloyhtiöitä esimerkiksi pihatalkoiden yhteydessä. Vapaamuotoinen, mutta silti suunnitelmallinen työskentely mahdollistaisi paikallisen turvallisuussuunnittelun tunnettavuuden kasvun edelleen (v. 2011 kyselyssä, noin joka neljäs oli tutustunut paikalliseen turvallisuussuunnitteluun).

Turvallisuustyön tunnettavuuden lisääminen ja positiivinen viestintä niin viranomaisten, kuin muidenkin toimijoiden arkisesta työstä voisi omalta osaltaan myös vahvistaa asukkaiden turvallisuuden tunnetta. Yksi merkittäviä huomioita kyselyn tuloksissa oli huoli ihmisten välinpitämättömydestä turvallisuutta ja toisiaan kohtaan. Myös tähän huolenaiheeseen voitaisiin vaikuttaa näyttämällä, että turvallisuuden eteen tehdään töitä monialaisesti ja jatkuvasti. Suurelta osin näkymättömän ja julkisuudelta piilossa tapahtuvan työskentelyn esille tuominen voisi osaltaan kasvattaa myös asukkaiden turvallisuustietoisuutta.

Erilaisia esimerkkejä positiivisesta viestinnästä voisi olla esimerkiksi paikallislehden kanssa tehtävä yhteistyö, jossa ilmestyisi vaikkapa kuukausittainen kolumni paikallista turvallisuus-

suunnittelua sivuavin aihein. Toisena esimerkkinä voidaan nostaa esiin sosiaalisessa mediassa toimiminen blogin muodossa. Blogilla tarkoitetaan verkkosivua, jonka tärkein tehtävä on monimuotoisen sisällön jakaminen (Vallivaara 2009, 14). Blogin pitäminen antaa mahdollisuuden vaivattomaan, nopeaan ja kustannustehokkaaseen tiedottamiseen. Tulevaisuutta ajatellessa informatiivisten blogien lukumäärä ja painoarvo tiedonvälityksessä tulee nousemaan erityisesti täydentävänä tiedonlähteenä. (Vallivaara 2009, 100.) ”Turvallisempi Oulu” -blogia voitaisiin ylläpitää jo olemassa olevin resurssein ja vaihtuvien kirjoittajien turvallisuusyhteistyöryhmästä. Turvallisuusblogi mahdollistaisi myös asukkailla hyvin matalan kynnyksen esittää kysymyksiä ja mielipiteitä paikallisesta turvallisuussuunnittelusta.

5 Yhteenveto

Kyselyraportti luovutettiin toimeksiantajalle tammikuussa 2012. Raportin tuloksia tullaan hyödyntämään paikallisessa turvallisuussuunnittelussa ja se julkaistaan Oulun turvallisuussuunnitelman liitteenä. Tutkimuksen tuloksista on laadittu lehdistötiedote Oulun kaupungin toimesta (Liite 5).

Turvallisuuskyselyn ja sen analysoinnin avulla saatiin hyvä kuva oululaisten kokemasta turvallisuudesta. Lisäarvoa tutkimukselle tuo sen kattava vertailu kaupungissa aiemmin tehtyihin turvallisuuskyselyihin. Tutkimuksen arvoa nostaa myös aiempiin kyselyihin verrattuna merkittävästi suurempi vastaajamäärä. Kyselyssä nousi myös esiin huolia ja näkökulmia, joihin laaditut kehitysehdotukset pyrkivät vastaamaan.

Turvallisuuskysely toteutettiin nykyformaattissaan kolmatta kertaa. Tunteita ja kokemuksia mittaava kysely onkin syytä toteuttaa säännöllisesti 1-2 vuoden. Kysymyksiä ja kyselyalustaa voidaan muokata muuttuvia tarpeita vastaavaksi kuitenkin siten, että kyselyt säilyvät keskenään vertailukelpoisina. Seuraavia kyselyjä toteutettaessa voidaan miettiä keinoja erityisesti alle 18 -vuotiaiden ja yli 64 -vuotiaiden vastaajamäärien nostamiseksi. Esimerkiksi kyselyn kohdennetulla markkinoinnilla eri ikäryhmien vastaajamääriä mahdollisesti saataisiin nostettua.

Opinnäytetyö prosessina yllätti tekijän. Toimeksiantajan kanssa sovitussa aikataulussa pysyttiin, koska tarvittava tieto toimitettiin viivästyksittä ja yhteydenpito oli riittävän tiivistä. Aikataulu oli myös laadittu väljäksi, jolloin odottamattomaan viivästykset eivät sitä vaarantaneet. Opinnäytetyön tärkeimpiä opetuksia oli tutkimusmenetelmiin perehtyminen ja niiden käyttäminen, analysointiohjelman käytön oppiminen sekä taustatyön suuri merkitys. Oman arvioni mukaan opinnäytetyö saavutti sille asetetut tavoitteet ja tuotoksesta on hyötyä työn tilaajalle, niin nyt kuin tulevaisuudessakin.

Toimeksiantajan arvioinnin mukaan suoriuduin työstä erityisen hyvin. Kyselyraportissa esitetyistä tuloksista ja arvioinneista katsotaan olevan hyötyä uuden turvallisuussuunnitelman suunnittelussa. Toimeksiantajan mukaan raportti antaa selkeän kuvan vastaajien turvallisuuden tunteesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Oulun kaupungin turvallisuusyhteistyöryhmä on erittäin tyytyväinen laatimaani raporttiin. Toimeksiantajan arviointi kokonaisuudessaan löytyy liitteestä 6.

Lähteet

- Airaksinen, T. & Vilka, H. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.
- Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7.painos. Helsinki: Edita Prima
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. 13.-14. painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino.
- Holopainen, M. & Pulkinen, P. 2008. Tilastolliset menetelmät. 5.painos. Helsinki: WSOYPro.
- Kauppinen, T. 1997. Ihmisosaaja onnistuu: Tie ihmistuntemukseen ja sosiaaliseen älykkyyteen. Helsinki: Otava.
- Kontsas, H & Rissanen, P. 2009. Turvallisempi Oulu 2013 - Oulun turvallisuussuunnitelma 2009-2012. Viitattu 10.1.2012. <http://www.ouka.fi/turvallisuus/turvallisuussuunnitelma.pdf>
- Kontsas, H & Rissanen, P. 2010. Toisen huomioiminen korostui turvallisuuskyselyssä. Viitattu 15.12.2011.
[http://poliisi.fi/poliisi/oulu/home.nsf/files/Tiivistelm%C3%A4%20Oulun%20kaupungin%20turvallisuuskysely%C3%A4%2019/\\$file/Tiivistelm%C3%A4%20Oulun%20kaupungin%20turvallisuuskysely%C3%A4%2019.4.2010.pdf](http://poliisi.fi/poliisi/oulu/home.nsf/files/Tiivistelm%C3%A4%20Oulun%20kaupungin%20turvallisuuskysely%C3%A4%2019/$file/Tiivistelm%C3%A4%20Oulun%20kaupungin%20turvallisuuskysely%C3%A4%2019.4.2010.pdf)
- Maslow, A.H. 1997. Motivation and Personality. 3.painos. New York: HarperCollins
- Niemelä, P. & Lahikainen, A. 2000. Inhimillinen turvallisuus. Tallinna: Kirjakauppa/Tallprint
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. Helsinki: WSOYPro.
- Oulun kaupunki 2011. <http://www.ouka.fi/uusioulu/>
- Oulun kaupunki 2011b. <http://www.ouka.fi/uusioulu/tietoa.html>
- Perustuslaki 1999/731. Viitattu 6.11.2011.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Rissanen, P. & Jurmu, L. 2008. Turvallisuuskysely oululaisille 2008 raportti.
[http://www.poliisi.fi/poliisi/oulu/home.nsf/PFBD/1A96B266A453DF1BC225755A0028DA8C/\\$file/Turvallisuuskysely+oululaisille+2008+jakelu.pdf?OpenElement](http://www.poliisi.fi/poliisi/oulu/home.nsf/PFBD/1A96B266A453DF1BC225755A0028DA8C/$file/Turvallisuuskysely+oululaisille+2008+jakelu.pdf?OpenElement)
- Rissanen, P. 2011. Oulussa turvattomuutta herättäneet paikat. Viitattu 13.1.2012.
<http://rita2018cd.files.wordpress.com/2011/06/oulussa-turvattomuutta-herc3a4ttc3a4neet-paikat-2011.doc>
- Sisäasiainministeriö 2006. Paikallisen turvallisuustyön kehittäminen. Viitattu 10.1.2012.
[http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/192006/\\$file/192006.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/192006/$file/192006.pdf)
- Sisäasiainministeriö 2007. Paikallisen turvallisuuden ohjelman toimeenpano ja tulokset 2004-2007. Viitattu 10.1.2012.
[http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/292007/\\$file/292007.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/292007/$file/292007.pdf)
- Suominen, P. 2009. Suomi - Euroopan turvallisimaa? Tutkimus suomalaisten turvallisuuskäsitteistä. Poliisin ylijohdon julkaisusarja.
[http://www.poliisi.fi/intermin/biblio.nsf/3D6379853B32E72DC225768C003279F0/\\$file/7-2009.pdf](http://www.poliisi.fi/intermin/biblio.nsf/3D6379853B32E72DC225768C003279F0/$file/7-2009.pdf)

Vallivaara, M. 2009. Blogi - tekniikka, yhteisö ja media. Viitattu 14.1.2012.
https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/22353/URN_NBN_fi_jyu-200910284275.pdf?sequence=1

Zef 2008. Zef Arviointikone®. Viitattu 20.1.2012. <http://www.zef.fi/documents/fi-Arviointikone.pdf>

Kuviot

Kuvio 1: Maslowin tarvehierarkia (Maslow 1997, 15-22.)	10
Kuvio 2: Vastaajien sukupuolijakauma	18
Kuvio 3: Vastaajien ikäjakauma	18
Kuvio 4: Vastaajien tietoisuus paikallisesta turvallisuussuunnittelusta	19
Kuvio 5: Vastaajien tutustuminen turvallisuuteen liittyviin nettisivuihin	19
Kuvio 6: Turvattomuuden kokeminen	20
Kuvio 7: Turvattomuuden kokeminen sukupuolen mukaan	20
Kuvio 8: Turvattomuuden kokeminen iän mukaan	20
Kuvio 9: Turvattomuuden kokemisen syyt.....	21
Kuvio 10: Toiminta turvattomuuden kokemisen jälkeen.....	22
Kuvio 11: Turvallisuuden kokeminen viimeisen vuoden aikana	23
Kuvio 12: Turvallisuuden kokeminen tällä hetkellä.....	23
Kuvio 13: Turvallisuussuunnittelun tärkeys	24
Kuvio 14: Erityisesti huolestuttavat asiat oman turvallisuuden kohdalla	25
Kuvio 15: Väittämiä Oulun turvallisuussuunnittelun painopistealueista.	27
Kuvio 16: Turvallisuuden parantaminen omalla toiminnalla	29
Kuvio 17: Keinot, joilla turvallisuutta on pyritty parantamaan.....	29
Kuvio 18: Asuinalueen turvallisuuden kokeminen.....	30
Kuvio 19: Vastaajan halukkuus edistää asuinalueensa turvallisuutta yhteistyöllä	32

Liitteet

Liite 1 Ristiintaulukointi sukupuoli * paikallinen turvallisuussuunnittelu	45
Liite 2 Ristiintaulukointi ikä * paikallinen turvallisuussuunnittelu	46
Liite 3 Ristiintaulukointi sukupuoli * asuinalueen turvallisuuden edistäminen	47
Liite 4 Ristiintaulukointi ikä * asuinalueen turvallisuuden edistäminen.....	48
Liite 5 Turvallisuuskysely - mediatiedote.....	49
Liite 6 Toimeksiantajan arviointi opinnäytetyön turvallisuuskyselyn raportista.....	52

Liite 1 Ristiintaulukointi sukupuoli * paikallinen turvallisuussuunnittelu

		Oletko joskus aikaisemmin tutustunut paikalliseen turvallisuussuunnitteluun		Total
		Kyllä	En	
Sukupuoli	Nainen	24,5 %	75,5 %	100 %
	Mies	31 %	69 %	100 %

Liite 2 Ristiintaulukointi ikä * paikallinen turvallisuussuunnittelu

			Oletko joskus aikaisemmin tutustunut paikalliseen turvallisuussuunnitteluun		Total
			Kyllä	En	
ikä	alle 18v	Count	0	3	3
		% within ikä	,0%	100,0%	100,0%
	18-29	Count	17	135	152
		% within ikä	11,2%	88,8%	100,0%
	30-45	Count	78	277	355
		% within ikä	22,0%	78,0%	100,0%
	46-64	Count	131	259	390
		% within ikä	33,6%	66,4%	100,0%
	yli 65v	Count	10	14	24
		% within ikä	41,7%	58,3%	100,0%
Total		Count	236	688	924
		% within ikä	25,5%	74,5%	100,0%

Liite 3 Ristiintaulukointi sukupuoli * asuinalueen turvallisuuden edistäminen

			Oletko valmis edistämään asuin- alueesi turvallisuutta esimerkiksi osallistumalla asukkaiden keskinäi- seen ja/tai asukkaiden ja viran- omaisten yhteiseen toimintaan tur- vallisuuden edistämiseksi		Total
			1	2	
Sukupuoli	Nainen	Count	406	169	575
		% within Sukupuoli	70,6%	29,4%	100,0%
	Mies	Count	159	53	212
		% within Sukupuoli	75,0%	25,0%	100,0%
Total		Count	565	222	787
		% within Sukupuoli	71,8%	28,2%	100,0%

Liite 4 Ristiintaulukointi ikä * asuinalueen turvallisuuden edistäminen

			Oletko valmis edistämään asuin- alueesi turvallisuutta esimerkiksi osallistumalla asukkaiden keskinäi- seen ja/tai asukkaiden ja viran- omaisten yhteiseen toimintaan tur- vallisuuden edistämiseksi		
			1	2	Total
ikä	alle 18v	Count	0	2	2
		% within ikä	,0%	100,0%	100,0%
	18-29	Count	87	40	127
		% within ikä	68,5%	31,5%	100,0%
	30-45	Count	225	75	300
		% within ikä	75,0%	25,0%	100,0%
	46-64	Count	221	95	316
		% within ikä	69,9%	30,1%	100,0%
	yli 65v	Count	14	1	15
		% within ikä	93,3%	6,7%	100,0%
Total		Count	547	213	760
		% within ikä	72,0%	28,0%	100,0%

Liite 5 Turvallisuuskysely - mediatiedote

17.1.2012 Klo 08:53 Oulu on turvallinen kaupunki

Oulussa tehdyn turvallisuuskyselyn tulokset ovat valmistuneet. Kyselyn mukaan Oulu on turvallinen kaupunki. Kyselyyn vastanneista valtaosa on tuntenut olonsa turvalliseksi suurimman osan ajastaan viimeisen vuoden aikana ja lähes kaikki pitävät turvallisuuttansa vähintään hyvänä, mikä on erittäin positiivinen tulos. Vastaajista 96,7 % piti turvallisuuttaan hyvänä tai erittäin hyvänä ja 91 % piti asuinalueita turvallisena.

Kyselyyn saatiin yhteensä 1026 vastausta, mikä on yli kaksinkertainen määrä verrattuna vuosien 2008 ja 2010 kyselyihin. Kysely toteutettiin ensimmäistä kertaa myös englanninkielisenä. Vajaa 70 vastaajista ilmoitti syntymämaakseen muun kuin Suomen. Vastaajien ikärakenne painottui 30-64 vuotiaisiin (80,7 %), kuten aikaisemmissakin kyselyissä. 18-29 -vuotiaita vastaajia oli reilu 16 %.

Kyselyssä selvitettiin useammassa kohdassa vastaajien turvallisuuden kokemisen eli turvallisuuden tunteen tasoa. Ihmisten kokema turvallisuuden tunne voi poiketa esimerkiksi poliisille ilmoitettujen rikosten antamasta turvallisuuden kuvasta. Koska tiedetään, että kaikki tapahtuneet rikokset eivät tule poliisin tietoon, voidaan ihmisten ilmoittamaa tunnetta turvallisuudesta pitää yhtenä mittarina turvallisuuden tilasta.

Kyselyn mukaan turvattomuuden kokeminen oli vähentynyt. Aikaisemmissa kyselyissä yli 69 % vastaajista on kokenut turvattomuutta viimeisen vuoden aikana, kun nyt vastaajista 49 % oli kokenut turvattomuutta. Vastaajista miehet olivat kokeneet vähemmän turvattomuutta kuin naiset ja iältään yli 64-vuotiaat eniten, joita vastaajista oli 2,5 %. Voi olla mahdollista, että koska naiset kokevat enemmän turvattomuutta he myös pitävät tärkeänä vastata turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin. Naisia kyselyyn vastaajista olikin 74 %.

Kyselyssä annetuista vaihtoehtoista eniten turvattomuutta aiheutti katuväkivalta. Myös välittämisen ja yhteisöllisyyden puute, sekä lasten ja nuorten hätä aiheuttivat turvattomuuden tunnetta. Kyselyssä oli myös mahdollisuus vastata avoimiin kysymyksiin. Niiden perusteella voi todeta, että katuväkivallan aiheuttama turvattomuus liittyi ihmisten näkyvään päihteiden käyttämiseen ja päihtyneenä esiintymiseen sekä siihen liittyvään aggressiiviseen käytökseen. Pimeys ja huono valaistus aiheuttavat myös ihmisissä turvattomuuden tunteita.

Kysyttäessä oman turvallisuuden kohdalla erityisesti huolestuttavia asioita, ihmisten välinpitämättömyys, lapsiin liittyvät asiat, nuorten syrjäytyminen ja kadulla tapahtuva väkivalta olivat niitä, jotka huolestuttivat oman turvallisuuden kohdalla eniten. Myös liikenteeseen liitty-

vät asiat ja päihteet huolestuttivat. Vähiten ihmiset olivat huolissaan kodin tapaturmiin liittyvistä asioista sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallasta.

Tulos on mielenkiintoinen sikäli, että vuonna 2009 kuoli 2595 ihmistä kodin ja vapaa-ajan tapaturmissa, kun liikenteessä vuonna 2009 kuoli 279 ihmistä (lähde: THL, tilastokatsaukset, tapaturmakuolemat). Tästä huolimatta ihmiset eivät ole huolissaan omasta turvallisuudesta kotona mutta samalla ollaan reilusti enemmän huolissaan turvallisuudesta liikenteessä.

Vaikka oman turvallisuuden kohdalla vastaajat eivät olleet huolestuneita perhe- ja lähisuhdeväkivallasta, vastaajista 84,4 % eivät pitäneet perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa pelkästään sitä kokeneiden asiana, vaan ulkopuolisen tulisi puuttua siihen. Yksittäisen ihmisen tasolla toiseen ihmiseen kohdistuvaan perhe- tai lähisuhdeväkivaltaan puuttuminen toteutuu yksinkertaisimmillaan ilmoittamalla siitä poliisille. Väkivallan uhri ei aina itse edes pysty ilmoittamaan asiasta viranomaisille, vaikka tahtoisikin. Siitä syytä ja jotta väkivalta saataisiin loppumaan, on muiden puuttuminen tärkeää.

Kyselyssä kysyttiin turvallisuuden kokemista juuri nyt. Vastaajista 96,7 % piti turvallisuuttaan hyvänä tai erittäin hyvänä. Aina ilmoitti tuntevansa olonsa turvalliseksi viimeisen vuoden aikana 52 %. Kerran viikossa tai useammin ilmoitti olonsa turvalliseksi 35 %. Lisäksi asuinalueellaan turvallisena piti 91 % vastaajista. Voidaan siis todeta, että kyselyyn vastanneista valtaosa on tuntenut olonsa turvalliseksi suurimman osan ajastaan viimeisen vuoden aikana ja lähes kaikki pitävät turvallisuuttansa vähintään hyvänä, mikä on erittäin positiivinen tulos.

Vastaajista lähes 90 % oli samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että asukkaiden omalla toiminnalla voidaan vaikuttaa merkittävästi kaupungin turvallisuuteen. Naapurien ja toisten ihmisten huomioon ottamista piti tärkeänä lähes 90 %. On erittäin positiivista havaita vastaajien näkemys vaikuttaa omalla toiminnalla kaupungin turvallisuuteen sekä toisten ihmisten huomioiminen. Turvallisuuteen vaikuttamiseen riittävät jo pienet teot. Esimerkiksi naapureiden vuosittaiset puutarhajuhat tai yhteiset talkoot lisäävät turvallisuutta sillä alueella. Hyvän huomenen sanominen naapurille tai toisten tiellä liikkujien huomioiminen aamuisella työmatkalla parantaa myös turvallisuutta. Vastaajista 68 % oli halukkaita edistämään asuinalueensa turvallisuutta yhteistyöllä. Halukkaiden määrä oli noussut edellisistä kyselyistä n. 20 prosenttiyksikköä.

Vastaajien tietoisuus paikallisesta turvallisuussuunnittelusta on lisääntynyt kyselyiden välisenä aikana. Nyt 26 % ilmoitti tutustuneensa aikaisemmin paikalliseen turvallisuussuunnitteluun. Se ei ole vielä riittävästi mutta kehityssuunta on oikeanlainen.

Edelleen valtaosa vastaajista pitää tärkeänä tai erittäin tärkeänä, että Oulun kaupunkiin tehdään turvallisuussuunnitelma. Valmiista turvallisuussuunnitelmasta halutaan saada tietoa, kuten myös siihen liittyvästä seurannasta.

Lisätietoja:

Turvallisuustyön yhteyspäällikkö Pasi Rissanen 050 456 0552

Turvallisuuskyselyn loppuraportti kokonaisuudessaan pdf-muodossa osoitteessa

<http://www.ouka.fi/turvallisuus/>

Liite 6 Toimeksiantajan arviointi opinnäytetyön turvallisuuskyselyn raportista

Oulun kaupungin turvallisuustyöryhmä on järjestänyt vuosina 2008, 2010 ja 2011 kaupunkilaisille suunnatun turvallisuuskyselyn. Toimeksiantona Eero Lesosella oli käydä lävitse vuoden 2011 turvallisuuskyselyn tulokset, vertailla tuloksia aikaisempiin kyselyihin ja kirjoittaa raportti annetun mallin pohjalta.

Eero Lesonen on itsenäisesti tehnyt vuoden 2011 kyselyn raportoinnin sekä tuloksiin liittyvän arvioinnin. Lesonen on onnistunut tehtävässään erityisen hyvin. Raportti, siinä olevat tulokset sekä arvioinnit ovat käyttökelpoisia suunniteltaessa Oulun kaupunkiin uutta turvallisuussuunnitelmaa. Raportti on myös antanut selkeän kuvan kyselyyn vastanneiden turvallisuuden tunteesta ja siihen vaikuttavista seikoista. Oulun kaupungin turvallisuustyöryhmän työvaliokunta toimeksiantajana on erittäin tyytyväinen Lesosen tekemään turvallisuuskyselyn raporttiin.

Oulussa 17.1.2012

Heikki Kontsas
riskienhallintapäällikkö
Oulun kaupunki

Pasi Rissanen
turvallisuustyön yhteyspäällikkö
Oulun poliisilaitos/ Oulun kaupunki